

«Novi list» izhaja vsak četrtek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 3908. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., smrtnice, poroke, poslana, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 l.r.

STEV. 35.

V GORICI, ČETRTEK 21. NOVEMBRA 1929.

LETO I.

Tedenski koledarček.

22. novembra, petek: Cecilija, dev. mučenica; Filemon; Maver, mučenec. — 23., sobota: Klemen, papež, mučenec; Felicita, mučenka. — 24., nedelja: 27. pobinkoštna nedelja. Janez od Križa, spoznavavec. — 25., ponedeljek: Katarina, devica, mučenica. — 26., torek: Silvester, opat; Leonard P. — 27., sreda: Virgilij, škof; Bernardin; Valerijan, škof. — 28., četrtek: Gregorij III., papež; Jakob M.

V soboto dne 23. novembra je zadnji krajec; vreme lepo.

Novice.

Mussolini pri papežu.

V rimskih krogih se govori, da bo po kraljevem in kraljevičevem obisku papež sprejel v avdijenci tudi vladnega načelnika.

Novi tržaški kvestor.

Na mesto pokojnega kvestorja Schillacija, ki je tako tragično preminul, je imenovan za tržaškega kvestorja kom. dr. Angel Orlandella, ki je na zadnje služboval v Massa Marittima. Novi tržaški kvestor je doma iz pokrajine Benevento in gre o njem glas, da je zelo odločen uradnik.

Pokrajinski gospodarski svet.

Pretekli četrtek je bilo v Gorici jezensko zasedanje celokupnega Deželnega gospodarskega sveta, kateremu je prvič predsedoval prefekt dr. Sergej Dompieri. Poudaril je, da sestavljajo goriško deželo v pretežni večini kmetje in da je treba zato v prvi vrsti podpirati poljedelstvo. Razen njiv je treba imeti na umu tudi gozdove, ki ščitijo doline in urejajo tok voda. Za poljedelstvo se zanima in skrbi Kmetijski urad, kateremu hočemo v tekočem proračunu dati štirikrat večjo podporo nego lani. Ministrstvo prorsvete ima poleg tega namen ustanoviti v Tolminu srednjo šolo za poljedelstvo in gozdarstvo, kateri se priključijo že obstoječa mlekarška šola. Želimo, da se ta načrt uresniči, zakaj dežela nima nobene poljedelske šole in to je velika vrzel za pokrajino kmetijskega značaja.

Dar načelniku vlade.

V vojni luki Spezia je nekaj časa sem zasidrana ponosna ladja »Aurora« (»Zarja«), katero je ministrstvo mornarice poklonilo prvemu ministru.

Nova župnika.

Pred dnevi sta napravila v Gorici župnijski izpit g. Alojzij Filipič iz Gragarja in g. Anton Krapež iz Otaleža. Naše čestitke.

Proces Jadranske banke.

Sodnijska razprava proti upravni kom bivše Jadranske banke, o kateri smo zadnjič poročali, se je končala.

Jadranska banka, oziroma Banca Adriatica je šla na boben oktobra 1924. Radi milijonskih zgub je državni pravdnik klical na odgovor upravitelje in jim očital razne nepravilnosti in sleparije. Pri razpravi je predlagal za Kača in Rossinija 7 in pol let, za Gartnerja, Kodreta in Kamenaroviča pa 4 in pol leta ječe. Zagovornikom se je posrečilo, da so bili vsi razen Rossinija oproščeni. Alessandro Rossini je dobil eno leto ječe.

50 let

je poteklo, odkar je sv. oče daroval novo mašo. Papež bo obhajal zlato mašo na ta način, da se umakne v samoto in opravi duhovne vaje.

Neresnična govorica.

Nekateri inozemski listi so poročali, da je bil pred mesecem dni izvršen na načelnika vlade atentat v bližini mesta Ostie. Vest je povsem neresnična in je bila tudi uradno zanikana.

Srednje šole.

Pretekli teden je Mussolini sprejel odposlanstvo srednješolskih fašistovskih profesorjev, ki so ga prišli pozdravit. Srednja šola — je rekel pri tem načelnik vlade — se mora baviti v prvi vrsti z moralnimi, političnimi in državnimi vprašanji, ki jih je spravila na plan fašistovska revolucija. Šola mora biti fašistovska in vedno bolj fašistovska.

Sprememba uličnih napisov.

Iz otoka Malte poročajo, da je tamošnja vlada sklenila odpraviti v glavnem mestu La Valetta italijanska imena 22 ulic. Odslej bodo napisi imeli samo angleško in malteško besedilo.

Amerikanski kapital prodira.

Znana ameriška tovarna avtomobilov »Ford«, ki je največja tovarna avtomobilov na svetu, je stopila z jugoslovansko vlado v pogajanja, da bi zgradila veliko tvornico za avtomobile v Splitu ali v Baru.

Nesrečna družina.

V Vojšćici, mirni kraški vasi, se je v ponedeljek ob 6. in pol zvečer pripetil grozen zločin. 16 letni Albin Pirrec je ustrelil z avstrijsko karabinko svojega očeta Janeza, po domače Filipiča. Fant je izpovedal orožnikom in sodniku v Komnu, da je oče popival in otroke pretepal, zato se je odločil za to grozno dejanje. Pravi pa, da je hotel očeta s strelom le preplašiti. Naj bo kakor hoče, eno je gotovo, da je to nesrečna družina.

Statistika kmetijstva in živine.

Dne 19. marca 1930. se bo izvršila po vsej državi statistika kmetij, kmečkega prebivalstva in živine. Kako se bo statistika izvršila, bo še določil kr. odlok.

Poslanska zbornica.

Te dni se začnejo v Rimu seje poslanske zbornice. V razpravo pride med drugim tudi važen zakon o Državnem svetu korporacij. To je skupščina, v kateri bodo sedeli zastopniki vseh stanov: delavcev, podjetnikov, kmetov, obrtnikov, prostih poklicev in tako dalje. Razen tega bodo člani razni ministri in visoki uradniki. Predsednik bo načelnik vlade Mussolini. Pravice sveta korporacij bodo velike. Dajal bo pri sporih med podjetniki in delavci in sploh v vseh sporih socialnega značaja nasvete in smernice ter bo lahko tudi izdeloval tozadevne zakonske načrte. Ker je predsednik sveta Mussolini, bo vsak nasvet merodajen in vsak zakonski načrt bo postal v kratkem tudi zakon. Zato bo državni svet korporacij vršil v gospodarskih zadevah velevažen zakonodajni vpliv.

Novi listi.

V Rimu začne te dni izhajati obsežen tednik pod imenom »Epoca nuova« (Nova doba). Vanj bodo pisali najbolj razboriti možje javnega življenja o vseh tekočih vprašanjih.

V Beogradu je začel izhajati francosko pisan dvotednik »Yougoslavie«, ki ima namen obveščati evropsko javnost o položaju v jugoslovanski državi. Poseben uredniški odbor, v katerem sedita tudi Slovenca Bogumil Vošnjak in Niko Zupančič, je podelil izdajati tednik »Društvena obnova« (Obnova družbe). Smoter novega lista je zedinjenje vseh južnih Slovanov v enoten narod.

Zimski mrazovi in viharji.

Po daljšem neprijetnem deževju se je zadnje dneve vreme zboljšalo in v torek in sredo smo imeli v Gorici prav lepa jesenska dneva. Hujše ko pri nas je divjalo neurje po ostali državi in tudi iz drugih držav so prišla težka poročila. Že tržaška poročila govorijo o nepričakovani zimi, ki je prihrumela nad mesto. Hujše je bilo pa še drugod. Apeninsko pogorje je dobilo sneg in po vsej gornji in srednji Italiji je pritisnil hud mraz s silno burjo. V južni Italiji, v Laciju, na Sardiniji so pa narasle vode in preplavile bregove ter povzročile napravnice obilo škode. Ravno tako so razsajali hudi viharji po Franciji, Angliji tja gor do Alaske. V Švici je nastopil hud mraz s snegom, povzročil do 14 stopinj pod ničlo. Tudi po Jugoslaviji, zlasti po Bosni in Hercegovini je divjalo neurje in padal sneg.

Poroka.

V ponedeljek 18. t. m. se je poročil g. Ivan Knapič, vodja oddelka na gozdarskem »Montu« z gđ. Delico Kurinčičevo iz Kobarida. Čestitamo!

NOVI list

1929

C134/1929

070 (450.36=163.6)

Osem Istranov konfiniranih.

Kakor poroča »Piccolo della sera« od 16. t. m. je puljska pokrajinska komisija, ki sklepa o konfinacijah, pred par dnevi obsodila 8 Istranov na konfinacijo od 1—5 let. Obsojeni so: Sinožić Marko, Višnjani, 3 leta; Voščon Šime, Sv. Lovreč Pazenatički, 5 let; Matošević Anton, od ravnotam, 3 leta; Kalčić Šime, 3 leta; Terlenić Marko, 5 let, oba iz Žbandaja; Todić Martin, Vrsar, 4 leta; Saico Martin, Poreč, 4 leta; končno g. Karl Essich, župnik v Kortah, 1 leto. Prvih sedem je kaznovanih, ker so se, kakor se glasi obsodba, pečali s tatvino, zlasti živine; istrskega župnika je pa zadela izredna kazen, ker je, tako pravi obtožnica, v cerkvi v Kortah dal odstraniti na križevem potu italijanske napise in jih nadomestiti s slovenskimi.

Kaznjenci

bodo morali sami plačati stroške za prehrano in vzdrževalnino v ječah. Tako je določeno v načrtu novega kazenskega zakonika, ki se sedaj izdeluje. Po možnosti se bodo ti stroški krili z gotovim odstotkom zaslužka, ki ga bo imel kaznjenc. Po novih določilih bo imel vsak kaznjenc primeren delo in del zaslužka bo prišel njemu v dobro.

Promocije.

Te dni sta bila promovirana na bolonjski univerzi za doktorja živinozdravništva Fran Rutar iz Lubinja in Slavko Grahli iz Kobarida. Boris Mašera pa je bil imenovan za jezičnega doktorja. Čestitamo!

Nesreče v Trstu.

Tomažič Gvidon, star 23 let, doma od Sv. Ivana, je v Dreherjevi tovarni popravljaval kotel. Nenadoma se mu je napravila omotica in padel je 4 metre globoko. Ranil se je precej hudo v glavo. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico, kjer so ga povezali. Ranjenec je nato lahko odšel domov. — Andrej Margetič in Marij Dukerič, klesarja iz Trsta, sta se peljala v avtomobilu od Sv. Jakoba v mesto. V ulici del Bosco je šofer zavozil v železen steber. Potnika sta se precej pobila in šofer ju je kar odpeljal v bolnico. Tu so ju povezali in poslali domov. — Ivan Besednjak, star 40 let, od Sv. Ivana je v Dreherjevi tovarni nadziral električno žago. Po nerodnosti mu je roka zastala med zobovjem kolesja. Zmastilo mu je en prst. Tudi njega so povezali v bolnico.

Šahovski prvak.

Svetovna šahovska prvaka Aljehin in Bogoljubov sta končala po 25. partiji šahovsko tekmo. Zmagal je Aljehin in mu ostane naslov prvega svetovnega šahovskega prvaka.

Zveza trgovcev razpuščena.

Tržaški prefekt Porro je izdal odlok, s katerim je razpustil Trgovsko društvo v Trstu, čigar predsednik je bil odvetnik Giorgiadis. Odlok pravi, da se je društvo kljub spremembi imena in pravil držalo starih predvojnih navad in prišlo tako v spor s smernicami fašizma. Oblastvo trdi, da so se v prostorih društva vršile tajne borzne kupčije in da so v prostore za-

hajali ljudje dvomljivega političnega prepričanja, ki so širili v škodo narodnega gospodarstva lažne in razburljive vesti.

Društvo, ki je bilo več ko 100 let staro, se ne sme obnoviti. Policija je prostore zaprla in jih izročila hišnemu gospodarju.

Dolge hlače.

Romunski kralj Mihael je dopolnil te dni 8. leto starosti in dobil pri tej priliki mnogo daril. Neki Anglež mu je poslal 1 šiling, to je približno 5 lir vreden novic. Na Angleškem imajo namreč navado, da denejo dečku, ko obleče prvič dolge hlače, skrivaj v žep en šiling, kar fanta seve močno zveseli. Romunska vladarska hiša je ukazala svojemu poslanstvu v Londonu, naj se darovalcu iskreno zahvali. Zahvala je stala stokrat več ko darilo.

Triindvajsetkrat krščen.

Na Sedmograškem je bil aretiran cigan, ki je dal svojega novorojenčka tekom dveh mesecev 23krat krstiti. Potoval je s svojo družbo iz kraja v kraj in je povsod, kjer se je ustavil, poskušal dobiti kakega bogatega botra. Na ta način je nabral lepe darove in podpore za ljube sinčka. Šele ko je iskal 24. botra, je naletel na gospoda, ki je premetenemu ciganu že šel na limanice in na botrinjo. S tem je bilo dobičkanosno krščevanje zaključeno. Ciganček je bil krščen v vseh 6 veroizpovedanjih, ki so na Sedmograškem v veljavi.

Nobelove nagrade.

Letošnjo Nobelovo nagrado za fiziko so določili Francozu de Broghe, ki je odkril nova pota v proučevanju elektricitete. Za kemijo sta nagrajena nemški profesor Janez Euler in Londončan Artur Harden. Slovstveno nagrado je pa prejel nemški pisatelj Tomaž Mann.

Nobelove nagrade dele iz zapuščine slavnega švedskega kemika Alfreda Nobela, ki je umrl l. 1896. S svojimi iznajdbami razstrelilnih snovi je silovito obogatel. V oporoki je določil, naj se iz obresti njegove zapuščine (44 milijonov frankov) vsako leto dele nagrade mozem, ki so v tistem letu za človeštvo najbolj zaslužni na polju fizike, kemije, medicine, slovstva in mirovnega gibanja.

Z zadnjo mirovno nagrado so odlikovali rajnega nemškega zunanjega ministra Stresemanna.

O priliki nabora.

V bližini mesta Potenza v južni Italiji so imeli nabor, ki se je vršil v neki sobani tamošnje javne bolnišnice. Ko je komisija prebirala došle mladeniče, se je nepričakovano zrušil pod sobane in 40 mladeničev je zletelo s tramovjem vred v globino, kjer so obležali zakopani v ruševine. Na lice mesta so prihiteli ljudje, ki so izvlekli izpod tramovja na pomoč vpijoče nabornike. Štirje so bili ranjeni.

Zrakoplov za 500 potnikov.

V Ameriki nameravajo zgraditi največji potniški zrakoplov, ki bo imel prostora za 500 potnikov in 100 mož posadke. Služil naj bi osebnemu prometu med Ameriko in Evropo. Nem-

ški »Grof Zeppelin«, ki je sedaj največji zrakoplov, sprejme na krov samo okrog 60 — 70 oseb.

Napadi na »Novi list«.

Naš list je prinesel v zadnji številki dolgo poročilo o letošnji letini in objavil pri tem podatke iz posameznih okrajev. Radi tega nas »Popolo di Trieste« in »Isonzo« ostro napadata. Očitata nam, da rišemo namenoma gospodarski položaj v črnih barvah in širimo tako nerazpoloženje med ljudstvom. Ta napad na »Novi list« je krivičen. »Isonzo« in »Popolo di Trieste« sta namreč navedla v članku samo 5 okrajev, kjer je gospodarski položaj slabši kot lani, izpustila pa vseh 14 okrajev, o katerih smo pisali, da je v njih gospodarski položaj boljši od lanskega. Mi smo povedali, da se je gospodarski položaj zboljšal v Koprsčini, Osapski dolini in na Bregu, v Reški dolini, v Vremški dolini, na Pivki, v Zgornji Vipavi, v Brdih, na Banjski planoti, v Idrijski okolici, na Cerkljanskem, v Baški dolini in na Šentviškogorski planoti, v Tolminski okolici, v Kobariški okolici in na Bovškem, to se pravi v ogromni večini Julijske Krajine. Da se pa prav v vseh okrajih naše dežele gospodarski položaj ni zboljšal, je dejstvo. Mi smo sporočili resnično stanje, kakor so nam ga prizadeti sami orisali in nič drugega. Sicer je pa gospodarski položaj stvar, ki jo oblastveni strokovnjaki lahko objektivno ugotovijo in nanje se lahko obrnete po informacije.

Očitajo nam nadalje, da pošiljamo po Krasu ljudem »Novi list« brezplačno. Na to odgovarjamo, da ne dobiva razen dopisnikov našega lista brezplačno niti ena sama oseba. Izjavljamo, da odštejemo vsakomur, ki nam dokaže nasprotno, 1000 (tisoč) lir nagrade za vsakega brezplačnega naročnika. Kdor hoče kaj zaslužiti, naj poskusi srečo.

Gospodu Doktoriču.

V zvezi z letino sta »Popolo di Trieste« in »Isonzo« spregovorila tudi o gospodu Doktoriču in napadla naš list radi njegovega delovanja onkraj meje. K temu pripominjamo sledeče: že delj časa opažamo, kako se je gospod David Doktorič, ki se je bavil pri nas z združništvom, spremenil po svoji preselitvi v Jugoslavijo v politika in kako daje različne nespametne izjave o slovanski manjšini v Italiji. Da bo stvar jasna ugotavljamo, da nosimo za naše delovanje v Julijski Krajini pred postavami, pred vlado in svojo vestjo odgovornost mi in nihče drugi, da pa za to, kar drugi o nas govore in pišejo, ne moremo najmanjše odgovarjati. Gospodu Doktoriču povemo, da nima absolutno nobene pravice nastopati in govoriti v imenu našega prebivalstva, in ga obnem prav prijazno, a ravno tako odločno prosimo, naj nas pusti na miru. Svetujemo mu tudi, naj se bavi zopet z gospodarstvom in glasbo in naj se poslovi od politike, za katero ni poklican. Priporočamo mu toplo, naj zaprosi za faro, kjer bo gotovo na pravem mestu.

Kako je s politiko.

Pogajanja v Sofiji.

Dne 15. novembra so se sestali v bolgarski prestolici v Sofiji odposlanci Jugoslavije in Bolgarije, da bi urejali obmejne spore med obema državama in ustvarili, če je mogoče, po goje dobrega sosedstva. Da bodo naši bravci razumeli važnost te politične konference in težave, s katerimi se imajo boriti zbrani diplomatje, moramo o zadevi spregovoriti bolj obširno.

Odnosaji med Bolarijo in Jugoslavijo so že več ko deset let neprijazni in so bili večkrat celo skrajno napeti. Vzrok je Makedonija, o kateri govorijo v Sofiji, da je po večini bolgarska in da je treba zato v njej ustanoviti bolgarske šole in bolgarske cerkve. V Beogradu trde pa, da je makedonsko prebivalstvo kakor ostali prebivalci Srbije srbske narodnosti in da je zato zahteva po bolgarskih šolah neopravičena. Resnica je, da govore kmetje v tistih krajih jugoslovansko narečje, ki je ravno tako sorodno srbo-hrvaščini kakor bolgarščini in ki ima v mnogih besedah tudi veliko sličnost s slovenskim jezikom. Slovenec lahko brez posebne težave razume ondotne ljudi. V šolah se vrši pouk res v srbo-hrvaščini, toda razlika v govorico družine je tako majhna, da otroci ne morejo smatrati srbohrvaščine za tuj jezik. Kako majhne so jezikovne razlike, se vidi tudi v tem, da občujejo domačini z oblastvi v lastnem narečju in da se brez težave sporazumevajo s srbohrvatskimi uradniki. Sploh so pa vsa jugoslovanska narečja tako sorodna in se tako prelivajo eno v drugo, da se meja med enim in drugim jezikom da le težko točno potegniti. Makedonsko vprašanje se zato z jezikovnega stališča sploh ne more razumeti. To ni nobeno jezikovno, temveč strogo politično vprašanje. Nastalo je v politični borbi med Bolgari in Srbi, ko so eni in drugi zahtevali, naj se dežela prikloni njih državi. Ker so v vojni zmagali Srbi, je Makedonija pripadla Jugoslaviji, česar nasprotna stranka ne more preboleti. Odtod vsi spori in boji, tu je jedro makedonskega vprašanja.

Oboroženi vpadi.

Da bi makedonsko vprašanje ostalo živo, zato skrbe v Bolgariji dve organizaciji: zveza tako zvanih makedonskih bratovščin, neke vrste kulturnih društev, ki se bavijo predvsem s propagando v Bolgariji in inozemstvu, in pa Notranja makedonska revolucionarna organizacija, ki se bori za svoje cilje z orožjem. Naloga te revolucionarne organizacije je, da snuje oddelke oboroženih komitašev ter jih pošilja čez državno mejo v Makedonijo. Organizacija se ni ustanovila šele po vojni, temveč deluje že nad 30 let. Nastala je v časih, ko je v Makedoniji vladal še Turek, in je imela namen, netiti med krščanskim prebivalstvom upore in zarote proti tujcu. Največji punt, ki ga je dvig-

nila zoper Turka, je bil leta 1903. Tedaj je morala Turčija poslati v Makedonijo pravo vojsko, da je upor zatrla. Omeniti je treba pa pri tem, da so v tistih časih tudi v Srbiji organizirali komitske čete in jih pošiljali v boje na Turško. V balkanski vojni leta 1912. so se vse komitske organizacije borile proti Turku skupno. V trenutku ko se je pa imelo odločiti, komu naj pripade Makedonija, je bilo sloge konec. Od tedaj vlada med Srbi in revolucionarno komitsko organizacijo v Sofiji smrtno sovraštvo. Po ustanovitvi Jugoslavije so makedonski komitaši v Bolgariji sklenili, da se bodo proti novi državi poslužili istih sredstev kakor prej proti Turkom. Pošiljali so čez mejo oborožene oddelke, ki so morili neljube uradnike, razstreljevali mostove in držali prebivalstvo v strahu. V prvih povojnih še neurejenih razmerah je njih oblast bila tako velika, da so nagnali nekaterim makedonskim okrajem celo denarne dajatve, to se pravi davke, ki so jih njih zaupniki nato pobirali in pošiljali revolucionarnemu odboru v Bolgarijo. Če se je kdo upiral, so ga strogo kaznovali. Zažgali so mu hišo ali uničili pridelke. Prebivalstvo se je moralo zlepa ali zgrda podvreči njih volji. Ljudje niso vedeli, ali naj ubogajo zakonito vladu v Beogradu ali pa revolucionarni odbor iz Sofije.

Toda jugoslovanska država je začela organizirati odločno obrambo. Pomnožila je število orožnikov in ustanovila prostovoljne oddelke, ki so se spuščali v borbo proti komitašem ter jih skušali poloviti ali pokončati. V tem prizadevanju je šel jugoslovanski vladi na roko tedanji načelnik kmetске bolgarske vlade Aleksander Stambolijski, čigar program je bil zedinjenje Jugoslavije in Bolgarije v skupno državo. Vpadi makedonskih komitašev so bili tej politiki škodljivi in zato je sklenil, da revolucionarno makedonsko organizacijo uniči. Tedaj so pa makedonski revolucionarci organizirali v Bolgariji prevrat in strmoglavili s pomočjo vojske l. 1923. kmetško vladu. Stambolijskega so ubili, njegovo stranko razgnali, na tisoče njegovih pristašev postrelili ali pozaprli.

Umor generala Kovačevića.

Tako je prišla na krmilo »makedonstvujuščim« prijazna vlada profesorja Cankova, kateremu je sledil približno po enem letu današnji načelnik vlade Ljapčev. Skupina, ki je prevzela vladu, se je imenovala Demokratiški zgovor (demokratični dogovor) in sestajala iz več strank. Te stranke vladajo sedaj na Bolgarskem že polnih 6 let.

Da je po političnem prevratu v Bolgariji postala Jugoslavija skrajno previdna, je prirodno. Vrgla se je s podvojeno odločnostjo na organizacijo javne varnosti v Makedoniji. Ob vseh mejah je pomnožila orožniške postaje, zvezala jih je med seboj in

z mesti v notranjosti s številnimi brezjavnimi žicami, tako da je bila ob pojavu makedonskega oboroženega oddelka v hipu alarmirana vsa dežela in se je začelo takojšnje obkoljevanje komitašev. Razen tega je vlada jela razdeljevati med obmejno prebivalstvo orožje, tako da so tudi kmetje pomagali loviti »makedonstvujušče«. Prehod čez mejo je postal večjim oddelkom vedno težji in sčasoma nemogoč. Ko je revolucionarni odbor v Sofiji videl, da pada večina komitašev v roke jugoslovanskih orožnikov, je oborožene oddelke začel manjšati. Mesto 30 mož skupaj, je pošiljal čez mejo le dvajsetorice, nato dvanajstorice in končno le tako zvane trojke. Meja je bila namreč že tako zastražena, da so jo kvečjemu trije možje mogli neopazovano preplaziti. Trojke pa niso bile dovolj močne, da bi mogle strahovati cele vasi, zakaj tu so naletale ne samo na orožnike, ampak tudi na oborožene kmete. S tem je bila oblast revolucionarnega odbora na kmetih zlomljena. Edino kar je vodstvu »makedonstvujuščim« še ostalo, so bili posamezni atentati na vodilne osebe v južni Srbiji ali na kakšno zgradbo ali železniško progo. Tega se je revolucionarni odbor tudi poslužil in tako je komitaš Kraljev umoril 4. oktobra 1927. v mestu Štipu srbskega generala Kovačevića. Umor visokega častnika je tako razjaril javno mnenje v Jugoslaviji, da je vlada kmaj premagovala ljudsko jezo. Odnosaji med Bolgarijo in Jugoslavijo so postali silno napeti. V odgovor na atentat je jugoslovanska vlada zaprla par dni za tem mejo nasproti Bolgariji in prepovedala pod kaznijo vsakemu Bolgaru prestop na jugoslovansko ozemlje. Škoda, ki je nastala iz tega obmejnemu prebivalstvu, je bila velika, predvsem se je pa čutila moralno prizadeta bolgarska vlada.

Umor Protogerova.

Po zatvoritvi meje proti Bolgariji so oboroženi vpadi postali še bolj nemogoči ko prej. V Makedoniji se je javna varnost utrdila, prebivalstvo umirilo. Delo revolucionarnega odbora v Sofiji je pa ohromelo tudi radi tega, ker so v organizaciji sami nastali med voditelji ostri spori. Predsednik makedonskega odbora general Protogerov je začel uvidevati, da je postal dosedanji način boja proti Jugoslaviji neuspešen in zahteval, da je treba taktiko spremeniti. Ivan Mihajlov ni bil tega mnenja. Očital je Protogerovu popustljivost in ga začel vedno ostreje napadati. Spori so se vleкли dolge mesece, dokler ni prišlo do razkola. Posledica je bila, da je Ivan Mihajlov v juliju 1928. dal umoriti Protogerova. Može iz revolucionarne makedonske organizacije ne poznajo namreč šale. Ako nastane med njimi razkol, se borba med nasprotnimi skupinami vodi s samokresi in bombami. Boj traja toliko časa, dokler ena stranka ne iztrebi do korenine, to se pravi umori drugo. Tako je bilo tudi to pot. Za Protogerovom so začele padati glave njegovih prijateljev. Vsaki dan so po-

ročali časniki, kako so »neznani napadci« ustreli sredi ulice tega ali onega Protogerovca. Pristaši pokojnega Protogerova so skušali zopet pomoriti Mihajlovce in organizirali protinapade. Krvava borba med Protogerovci in Mihajlovci še danes ni končana, čeprav je Vanča Mihajlov postal mesto Protogerova predsednik odbora. Kravavo klanje sredi Sofije je nagnilo francosko in angleško vlado, da sta v septembru 1928. vložili preko svojih poslanikov v Sofiji ugovor pri bolgarski vladi in zahtevali razpust revolucionarne makedonske organizacije, češ da ogrožajo makedonstvujušči mir na Balkanu. Posledica tega je bila kriza bolgarske vlade. Najbolj na piko so vzeli vojnega ministra Vlkova, kateremu so očitali, da je v zvezi z »makedonstvujušči« in da jih tajno podpira v borbi proti Beogradu. Celo Cankov, predsednik Narodnega sobranja (parlamenta) je bil mnenja, da mora Vlkov odstopiti. Toda na stran Vlkova se je postavila odločno vojska in generali so začeli rožljati s sabljo. Pritisk vojske je bil tako močan, da je Vlkov ostal v vladi. Razen tega je ravno tedaj Bolgarija iskala v inozemstvu posojilo in radi tega ni hotela kazati pred svetom notranjih razprtij. Šele ob koncu leta, in sicer ravno 31. decembra 1928., je Vlkov odstopil in bil imenovan za bolgarskega poslanika pri italijanski vladi v Rimu.

Pirot.

Da bi bolgarska vlada razpustila revolucionarno makedonsko organizacijo, tega ni seveda nihče mogel pričakovati. Take moči nima nobena vlada na Bolgarskem. Najmanj bi si mogla kaj takega dovoliti vlada g. Ljapčeva, ki je prišla na krmilo s pomočjo »makedonstvujušči«. Makedonstvujušči imajo v Bolgariji vsa vodilna mesta v vojski, v trgovini, na univerzah in med uradništvom. Proti njihovi volji se ne more v državi nič važnega zgoditi. Kdor se njim upre, tvega glavo. Najboljši dokaz je smrt Stambolijskega. Zato je Ljapčev pu-

stil »makedonstvujušče« lepo pri miru.

Medtem se je pa zvršil v Jugoslaviji velik politični prevrat. Dne 6. januarja 1929. je kralj Aleksander razpustil narodno skupščino, ukinil ustavo in imenoval generala Petra Živkoviča za načelnika vlade. Da bi dokazala svojo miroljubnost, je vlada generala Živkoviča 8. februarja 1929. odprla po 15 mesecih nenadoma bolgarsko mejo, kar je naredilo v Sofiji zelo ugoden vtis. Istočasno je minister Marinković povabil Bolgarijo, naj pride na sestanek, kjer naj se obmejni spori med obema državama končnoveljavno rešijo. Zunanji minister Bolgarije Burrov je ponudbo sprejel in tako so se 25. februarja tega leta jugoslovanski in bolgarski odposlanci sestali v obmejnem mestu Pirotu. Konferenca je trajala do 17. marca in rešila celo vrsto vprašanj. Tako je bilo n. pr. določeno, da se imenuje mešan jugoslovensko-bolgarski odbor ki naj nadzoruje obmejno ozemlje ter preišče in reši takoj na licu mesta vsak spor, ki bi se pojavil v bodočnosti. Tako bi ne bilo potrebno se zatekati za vsako malenkost k obema vladama ali celo k Zvezi narodov. Določene so bile nadalje raznovrstne olajšave za obmejno prebivalstvo, ki mora iz gospodarske potrebe pogostoma čez mejo. V dveh točkah pa, o katerih je Jugoslavija trdila, da sta zanjo temeljne važnosti, odposlanci niso prišli do sporazuma.

Sporni točki.

Meja med Bolgarijo in Jugoslavijo se je leta 1919. tako nerodno potegnila, da teče skozi celo vrsto vasi in reže par tisoč kmečkih posestev na dvoje. Po podatkih iz bolgarskega vi- ra živi ob mejah 14.425 kmetov, ki imajo del posestva v Jugoslaviji, in 7.919, ki imajo del zemljišča v Bolgariji. Kmetovalci na obeh straneh meje morajo radi obdelovanja zemlje pogostoma iz ene v drugo državo. To je nujna gospodarska potreba. Ker se pa lahko pri takih prilikah vtihotaplajo čez mejo tudi komitaši z bombami in samokresi, je predlagala Ju-

goslavija v Pirotu, naj se zemljišča izmenjajo. Obe vladi naj zemljišča tujih državljanov pokupijo in razdele med svoje kmete. Na ta način ne bo treba več kmetom čez mejo in s tem se zmanjša nevarnost novih spopadov. Bolgari so v Pirotu ta predlog odbili.

Jugoslavija je nadalje predlagala, naj se potegne na vsaki strani meje 10 km dolg pas zemlje, v katerem se ne smejo naseliti ne makedonstvujušči in ne druge politično sumljive osebe. Na tem ozemlju naj bivajo načelno le domačini in uradni uslužbenci obeh držav. Če se ta določila sprejmejo, bo oboroženim komitašem zelo težko, se pojaviti v tem pasu, zakaj mešani jugoslovansko-bolgarski odbor bi kaj kmalu zapazil tuje osebe in jih dal ustaviti. Tudi ta predlog so Bolgari v Pirotu odklonili in ponudili samo pas 300 metrov. Ker bi se razprava o teh dveh točkah vlekla še zelo na dolgo, sta bolgarska in jugoslovanska vlada sklenili, da se konferenca v Pirotu 17. marca prekine, in prepustili svojim diplomatskim uradnikom, naj izdelajo nove predloge. Konferenca v Pirotu se je končala torej tako, da so se odposlanci v nekaterih manj važnih stvareh sporazumeli, pustili pa dve poglavitni točki nerešeni. Končni sporazum med obema državama je bil torej odvisen od novih pogajanj. Bolgarija je kljub temu pričakovala, da bo Jugoslavija pred začetkom novih razgovorov že razčiščene točke ratificirala, to se pravi uradno odobrila in jim dala tako zakonito veljavo. Do tega pa ni prišlo, ker je izbruhnil nenadoma nov politični spor med obema državama.

Pavelić in Perčec.

Na povabilo »makedonstvujušči« sta namreč hrvatska politika dr. Ante Pavelić in dr. Perčec prišla 20. aprila v Bolgarijo in začela javno napadati Jugoslavijo. Ljapčev je pripustil, da so se vršili v Sofiji in Vidinu politični obhodi in svečane prireditve, kjer sta hrvatska ubežnika ob vihar- nem odobravanju poslušalcev poziva-

E. A. Poe:

ZLATI HROŠČ.

»Jupiter«, je rekel, ko je prišel do korenin, »pridi sem! Ali je bila lobanja pribita na vejo z obrazom na znotraj ali na zunaj?«

»Obraz je bil obrnjen na zunaj, gospod, in zato so krokarji lahko brez truda izključevali oči.«

»Dobro; torej, ali si skozi to ali skozi to oko spustil hrošča?« Legrand se je dotaknil obeh zamorčevih oces.

»Skozi to, gospod, skozi levo oko, kot ste mi rekli.« In zamorec je pokazal na svoje desno oko.

»Že dobro; poskusiti moramo še enkrat.

Nato je moj prijatelj, v čigar blaznosti sem sedaj opazil neke znake doslednosti, ali se mi je vsaj zdelo, da sem jih opazil, zabil kol, ki je zazna-

moval prostor, kamor je padel hrošč, približno tri palce bolj zapadno. Potem je kot prej potegnil merilo od najbližje točke drevesa do kola, podaljšal črto v ravni smeri za petdeset čevljev in tako dobil točko, ki je bila več metrov oddaljena od mesta, kjer smo kopali.

Okoli te nove točke smo začrtali nekoliko večji krog kot prej in zopet začeli delati z lopatami. Bil sem strašno truden, toda kljub temu, da sem komaj razumel, kaj je povzročilo spremembo mojih misli, mi naloženo delo vendar ni bilo več tako neprijetno. Bil sem celo čisto nerazumljivo živahno pri stvari — da naravnost razburjen. Morebiti je vendar nekaj v Legrandovem vedenju — kaka sled premišljenosti ali preudarka — vplivalo name. Pridno sem kopal in semtertje sem se zalotil pri čuvstvu, ki je bilo podobno pričakovanju domišljene zaklada, ki je mojemu prijatelju

vzel razum. Ko so se me take misli najbolj polastile in smo že poldrugo uro delali, nas je prekinil divji lajež psa. Njegov prejšnji nemir je bil posledica muhavosti, sedaj pa je postal silnejši in resnejši. Ko je Jupiter zopet poskusil, da bi mu zavezal gobec, se je burno uprl, skočil v luknjo in kot besen grebel po zemlji. V par sekundah je izgrebel kup človeških kosti, ki so tvorile dva popolna okostnjaka; vmes je ležalo več kovinastih gumbov in prah preperete volne, kot se je zdelo. Dva sunka z lopato sta prinesla na dan rezilo širokega španskega noža. Ko smo dalje grebli, so se prikazali trije ali štirje zlatniki in srebrniki.

Ob tem pogledu je Jupiter komaj zadrževal svoje veselje; obraz njegovega gospoda je pa kazal najgorenkejšo razočaranje. Kljub temu naju je silil, naj nadaljujemo s kopanjem; komaj je to izgovoril, ko sem se opote-

la Makedonce, naj skupno s Hrvati nadaljujejo borbo proti Beogradu. Jugoslovansko časopisje je takoj ugotovilo, da so bolgarski državniki neiskreni in da jim vlada prav nič ne sme zaupati. Prijateljstvo z Jugoslovani nosijo le na jeziku, v resnici ga pa ne marajo. Radi sovražnih demonstracij in govorov v Bolgariji je zastopnik zunanjega ministra Kumanudi protestiral pri bolgarski vladi in zahteval pojasnil. Ljapčev se je sicer opravičil in obljubil, da bo take demonstracije v bodočnosti preprečil, toda slab vtis se ni dal več zbrisati. Odračje je bilo zastrupljeno in časopisni napadi niso hoteli ponehati.

Položaj se je še bolj poostрил, ko so se dva meseca za tem začeli ponavljati spopadi ob meji. To pot je bil položaj korenito izpremenjen: mesto Jugoslovancev so protestirali Bolgari. Pritoževli so se, da nastopajo jugoslovanski orožniki brezobzirno in ustrelijo vsakega Bolgara, ki prekorači mejo. Višek je dosegla napetost v mesecu juliju. Najrazličnejše bolgarske organizacije so sestavljale spomenice na inozemstvo in protestirale proti Jugoslaviji. Socialni demokratje v Bolgariji so se obrnili na 2. internacionalo in zahtevali, naj preišče mednarodna komisija položaj na meji. Ker je napetost nevarno naraščala, sta francoska in angleška vlada posredovali v Sofiji in Beogradu in svetovali, naj se v interesu miru začnejo nova pogajanja med obema državama. Jugoslovanski poslanik v Sofiji Ljuba Nešić je nato 30. julija predlagal Bolgarom, naj se v Pirotu pretrgani razgovori nadaljujejo in privedejo do uspešnega zaključka.

Istčasno je bilo tudi določeno, da stopijo v Pirotu sprejete točke za čas 3 mesecev v veljavo. Ako ne pride v teku 3 mesecev do končnega sporazuma med Bolgarijo in Jugoslavijo, stopijo pirotski dogovori sami od sebe spet iz veljave.

Kakšen bo uspeh pogajanj?

Dne 15. novembra, točno po 3 mesecih, so se sestali odposlanci obeh držav v Sofiji. Predsednik Bolgarov

Razsothanov je prisrčno pozdravil Jugoslovane in želel, da bi pogajanja prinesla sporazum med obema sosedoma. Načelnik jugoslovanske delegacije g. Šaponić se je s prijaznimi besedami zahvalil in obljubil, da bo z vsemi silami pomagal, da se lepi cilj uresniči. Nato je načelnik vlade Ljapčev sprejel jugoslovanske odposlance v zunanjem ministrstvu in imel govor o srečnejših razmerah, ki naj zavladajo med balkanskimi Slovani.

Kljub vsemu temu pa ni še gotovo, ali se bo konferenca v Sofiji zadovoljivo končala. V razpravi stojita spet dve znani točki: pas 10 kilometrov na obeh mejah in prodaja zemljišč, ki le-

že v drugi državi. Eno in drugo so Bolgari doslej odklanjali. Radi zapadnih velesil, ki žele sporazum, bodo morda sedaj bolj popustljivi. Da omogoči dogovor, bo pa morda tudi Jugoslavija nekaj popustila. Odločilno besedo ima pa pri tem tudi Revolucionarna makedonska organizacija, in sicer ne samo radi tega, ker je vlada od nje močno odvisna, temveč tudi zato, ker drže »makedonstvujušči« ravno obmejne kraje popolnoma v svoji oblasti. Tam je policija, sodnija in vsa uprava v njih rokah in sofijska vlada ne more tam mnogo ukazovati. To je vzrok, da so pogajanja v Sofiji tako težavna in kočljiva.

Objave.

Prošnja.

Pred tedni je pogorela v Solkanu hiša št. 183, last Andreja Gabrijelčiča. V hiši so bila poleg gospodarjevega 3 stanovanja za najemnike; vsem je zgorela vsa oprava in vsi zemljiški pridečki. Hudo prizadet je zlasti gospodar, ki je od najemnine skromno živel. Sedaj je ob vse. Nima strehe, ni prejel nič zavarovalnine, ker je zamudil plačati zadnji obrok in od nikoder ni prejel nikake podpore. Ker trka zima na duri in grozi staremu možu in njegovi ženi, ki nimata drugega kakor brezposelnega sina dninarja, največje pomanjkanje, se obračamo do vseh usmiljenih src s prošnjo, da revni družini priskočijo na pomoč. Darove sprejema uprava »Novega lista«.

Shod društva Skalnice.

Bilo je oznanjeno, da bo shod društva Skalnice v nedeljo dne 24. nov. Radi slavnosti v čast blaženega duhovnika Janeza Bosca, ki bo v stolnici v nedeljo, se ta shod odnese na prihodnji mesec, t. j. na nedeljo dne 29. decembra. Da bodo tudi Slovenci kaj slišali o blaženem Janezu Boscu, bo ta shod posvečen njegovi proslavi.

Cerkven koncert.

V nedeljo 24. t. m. popoldne ob 2. uri se bo vršil v Kobaridu cerkven koncert. Sodeluje znani solist g. Joško Bratuž. Spored je sledeči:

I. del. — 1. Premrl: Missa S. Josephi: a) Kyrie; b) Gloria; c) Sanctus. — 2. Gounod: O salutaris hostia; tenor solo. — 3. Vodopivec: O Jezus ves moj blagor Ti; moški zbor. — 4. Premrl: Podati hočem Ti srce; zbor. — 5. Hochreiter: Oj Dete je rojeno; zbor. — 6. Premrl: Zveličar prelubi; tenor solo. — 7. Klemenčič: Mogočno zvonijo; zbor. — 8. Klemenčič: Majniška Jezusu; alt solo in zbor. — 9. Sattner: Evharistični jetnik; tenor solo, sopran solo in zbor.

II. del. — Ludw. Bosset, Op. 33; orgle solo.

III. del. — 1. Mav: Slavite Marijo; bariton solo, tenor solo in zbor. — 2. Železnik: Naši Materi; alt solo in zbor. — 3. Sattner: Kdo je ta?; tenor solo in ženski zbor. — 4. Kimovec: Večerni ave; zbor. — 5. Vodopivec: Prošnja k nebeski Materi; tenor solo. — 6. Mav: Kako si nam draga; zbor. — 7. Sattner: Zdrava; tenor in sopran solo. — 8. Sattner: Pridi z Libanona; zbor. — 9. Vodopivec: Vihar divja; zbor. — Orgla organist g. Joško Rakušček.

Poštenemu najditelju!

Profesor Mazzocco, stanujoč v Gorici v ulici Trieste 76 je zgubil belega lovskega psa s črnimi pegami. Kdor žival vrne ali pove, kje se nahaja, dobi nagrado.

Darovi.

Za Sirotišče: N. N. 10 L. Vsem posestnikom v šempaski župniji, ki so nam darovali poljskih pridečkov, srčno zahvalo! — G. Andrej Mavrič, trgovec z manufakturnim blagom v Gorici, ulica Carducci, je daroval blaga v vrednosti 360 L. — Srčna hvala!

kel in se prekopicnil, ker se je konica mojega čevlja ujela v velik železen obroč, ki je napol zakopan ležal v zemlji. Sedaj smo resno delali; še nikdar nisem doživel desetih minut bolj napete razburjenosti. V tem času smo nekaj podolgovat lesen zaboj skoraj čisto odkopali; po njegovi popolni ohranjenosti in čudni trdobi bi sodil, da je okamenel, morebiti pod vplivom živosrebrnega biklorida. Ta zaboj je bil polčetrty čevlj dolg, tri čevlje širok in poltretji čevlj visok. Okovan je bil z železnimi obroči, ki so bili trdo pribiti in so tvorili nekačo mrežo okoli njega. Na vsaki strani zaboja so bili tik pri pokrovu trije železni obroči — skupaj šest — za katere je lahko držalo šest oseb. Našemu združenemu naporu se je posrečilo zaboj čisto malo premakniti. Takoj smo spoznali, da je nemogoče odnesti tako težko breme. Na srečo je bil pokrov pritrjen samo z dvema zapa-

homa. Potegnili smo jih; od napetega pričakovanja smo sopihali in se tresli. V naslednjem trenutku se je pred našimi očmi zasvetil zaklad nepreračunljive vrednosti. Ko je svetloba naših svetilk padla v luknjo, se je s kupa zlata in dragih kamnov zabliščalo in zažarelo, da so bile naše oči v resnici oslepljene.

Niti poskušati ne morem, da bi opisal čuvstva, s katerimi sem strmел tje. Legrand je bil od razburjenja čisto izčrpan in je rekel samo nekaj besed. Jupitrov obraz je bil nekaj minut tako mrtvaško bleđ, kolikor pač more biti zamorec bleđ. Zdelo se je, da ga je zadela strela. Takoj je padel v luknji na kolena, zagrebel svoje roke do komolcev v zlato in jih pustil notri, kot da bi se kopal v njem. Končno je zaklical, kot da bi sam s sabo govoril, in globoko zavzdihnil:

»Vse to je radi zlatega hrošča, radi lepega zlatega hrošča, ubogega zlate-

ga hrošča, ki sem ga preklinjal in zaničeval. Ali te ni sram, grdi zamorec? — Povej!«

Končno sem moral oba, gospoda in služabnika, stresti in ju opomniti, da moramo zaklad spraviti proč. Bilo je pozno in požuriti se bomo morali, ako bomo hoteli pred solničnim vzhodom vse spraviti domov. Bilo je težko reči, kaj naj se zgodi, in mnogo časa smo izgubili s premišljevanjem — tako so bile glave zmedene. Končno smo zaboj olajšali s tem, da smo vzeli ven dve tretjini vsebine; nato smo ga dvignili iz luknje. Stvari, katere smo vzeli ven, smo skrili pod robidovje in pustili psa za stražo. Jupiter mu je strogo zapovedal, da se pod nobenim pogojem ne sme ganiti z mesta ali pa lajati, dokler se ne vrnemo. Nato smo se hitro vrnili domov in dospeli do kočice varno, toda po izrednih naporih ob eni zjutraj. Bili smo tako izčrpani, da nikakor nismo mogli misliti na takojšnji

Delavsko življenje.

Podgorski tkalci.

Podgorska papirnica se je po vojni preosnovala v tekstilno tovarno. Že samo to dejstvo je prineslo v Podgoro velik preobrat. Začela se je doba mrzličnega

zidanja.

Tisoč zidarjev in težakov je bilo zaposlenih skozi več let pri gradbi porušene papirnice in pri postavljanju novih tekstilnih lop. V teku povojnih let so bile postavljene tri tovarne. Prva je bila napravljena nova električna centrala na Soči, druga tekstilna tovarna in tretja strojna livarna. S temi objekti je bilo stavbeno delo dovršeno in velika množica zaposlenega delavstva je morala iskati drugega služka. Nekoliko se jih je vrnilo v druge pokrajine, nekoliko pa izselilo v Ameriko. Ostanek je prešel v notranji obrat tovarnen. Zdaj imamo v Podgori tri tovarne in zato tudi

tri vrste delavcev.

Najbolje žive delavci zaposleni pri električni centrali in njenem električnem omrežju na deželi. To so večinoma kvalificirani delavci. Njihova zaposlenost je prvič stalna in to je za delavca temeljna eksistenčna zahteva. Drugič so ti delavci razmeroma zadostno plačani. V poštev pridejo seveda večkrat tudi nadure, ki so pri tovrstnem obratu mnogokrat potrebne. Njihovo delo vobče ni pretežno, vendar je črta Gorica - Postojna v zimskem času skrajno naporna. Delavci morajo v burji in snegu po samotah popravljati po vipavski burji pretrgane zveze. Plača teh uslužbencev je zelo različna. Ravna se po njihovi uporabnosti in kvalifikaciji. Giblje se od 2 do 4 lir na uro. Ugotoviti pa moramo, da zaposluje ta obrat v primeri z ostalima dvema najmanj delavcev. Ženske moči tukaj ne pridejo v poštev. Drugi precej močnejši obrat so

strojne livarne

in mehanične delavnice,

v katerih vlivajo mehanične statve in sploh tekstilne stroje ter razne dele

za Kozuličevo ladjedelnico v Trstu. Delo v livarni je izredno naporno, v mehaničnem oddelku pa nekoliko lažje. Ta obrat zaposluje, kadar je v polnem teku, do 200 moških moči. V polnem obratu delajo v dveh oddelkih po 8 ur, torej šestnajst ur na dan. V poštev pride tukaj dvoje vrst delavcev: težaki in rokodelci. Tej razdelitvi primerna je tudi plača. Rokodelci živijo veliko bolje nego težaki. Zadnji mesec je pa tudi ta obrat, ki je prej redno delal, začel čutiti krizo Brunnerjevih podjetij. Novih moči ne sprejemajo. Delavstvo so močno skrčili in tudi ostali ne delajo več celega urnika, ampak veliko manj.

Tretji najmočnejši obrat so pa

tekstilne tovarne,

ki zaposlujejo v celem obratu do 3000 delavskih moči. Tu so pa ženske v veliki premoči nad moškimi, gotovo jih je 80%. Plače delavk se gibljejo od 1 lire do 1.50 na uro. Pri akordnem delu je zaslužek boljši. Zaposleno je ženstvo iz vse goriške okolice od Vrtojbe do Krmina, iz Brd in goriškega mesta, poleg tega precej izučenih tkalk iz notranjosti države. Za oddajene delavke je posebno zavetišče z redovnicami, ki je zelo koristna socialna ustanova, katera lahko spravi pod streho do 200 delavk s popolno preskrbo za nizko ceno 2.50 lir dnevno. Poleg žensk je zaposlen le majhen del moških. Če odštejemo nadzorovalno in obratno vodstvo oddelkov, dobimo le nekoliko težakov pri nakladanju in razkladanju bombaža, strojne pomočnike in razne asistente. Plača tega osebja se ravna po pogodbi obeh tekstilnih sindakatah. V zdravstvenem oziru so tu dve težavi. Če ravno so tovarne postavljene po vseh modernih načelih zdravstva, se vendar jetika vsiljuje med žensko mladino. Druga težava je naporna pot delavk na delo in iz dela. Misli si mrzlo jansko jutro. Ob treh zjutraj je dekle vstalo v Brazzanu onkraj Krmina. Do 4. je skuhalo zajutrek, nato je

zasedlo kolo in hajdi eno uro na kolesu do Podgore. Ob 5. je dekle že pri strojih. Ali pa misli si lansko zimo in predstavi si dekle, ki ob 10. uri zvečer pusti tovarno in roma po Grojni v Števerjan in potem v Cerovo. Vse drugače pa izgleda stanje delavstva

po krizi Brunnerjevih tovarnen.

Predvsem je bilo precej delavk odpuščenih. Med temi je bilo seveda veliko takih, ki so radi skrčenja delavnih ur same zapustile tovarno. Zaslužek ni kril njihovih izdatkov. Preostalo žensko delavstvo pa dela samo vsak drugi teden. Nekateri oddelki medtem sicer delajo vsak teden, vendar po 4 ali 5 ur na dan. Tekstilna kriza se je sicer vsako poletje pojavila, toda na jesen je potem tovarna delala s polno paro. Kar je pa Brunner zagazil v finančne težkoče, je kriza stalna. Kot ženske v obče tako so seveda zaposleni tisti odstotki moških le deloma. Dokler se kriza celega podjetja ne reši, se pač delavski položaj ne bo popboljšal. Domače delavstvo uživa brezposelno podporo in pričakuje skorajšnje rešitve mučnega položaja Brunnerjevih podjetij.

Idrijski rudarji.

Ako pogledaš v »Novi list« pod naslov »Iz idrijskega kotla in okolice«, boš videl zgolj kroniko, ki pripoveduje o gibanju prebivalstva in o nesrečah, ki se dogajajo v vsakem večjem kraju. Drugega je malo. O življenju in delu idrijskega rudarja ni niti besede. In vendar je mesto precej veliko in znano daleč preko državnih mej.

V idrijskem rudniku kopljejo živo srebro. Po obsegu in po količini pridobljenega srebra spada rudnik med največje jame na svetu. Največja globčina znaša 362 metrov. Ako pomislimo, da je nadmorska višina Idrije 333 metrov, nam bo takoj jasno, da nekateri rudarji kopljejo pod morsko gladino. In to delo ni prijetno. Niže ko greš (polj je 14), slabši postaja zrak. Zračenje je res še precej dobro izpeljano, toda zrak gre po kilometrskih rovih pod zemljo in umevno je, da ni povsod enako svež. Kjer so rovi vlažni, je tudi zrak nasičen z vlago. V nekaterih rovih je pa hud prepah. Najhujše je pri vrtnalnih strojih, kjer je mnogo prahu. V takem ozračju in v temi preživi rudar dovršen del svojega življenja. Le trdna narava mu pomaga, da prezgodaj ne oslabi.

Živo srebro je v zemlji večinoma spojeno z žveplom (cinober). Le tu pa tam se dobi samorodno, a samo v majhnih količinah. Ruda je včasih zelo bogata, včasih manj. Lomijo jo s pomočjo dinamita. Prej so vrtali strelne luknje na roko, sedaj imajo vrtnalne stroje. Dobljeno rudo dvignejo na površje ter jo peljejo v zbiralnico in od tam v žgalnico. V žgalnici jo žgejo. Toplota je tako visoka, da živo srebro izhlapi. Živosrebrni hlapi gredo nato skozi zgoščevalne priprave (kondenzatorje). Na dnu se nabere svetla, težka, dragocena in s tolikim trdom pridobljena tekočina.

odhod. Do dveh smo počivali in nato jedli. Takoj potem smo zopet odrinili proti goram oboroženi s tremi trdnimi vrečami, ki smo jih našli v stanovanju. Malo pred četrto smo zopet dospeli do jame, razdelili ostanek plena kolikor mogoče enakomerno, pustili luknje nezasute in se zopet napotili proti koči, kjer smo drugič odložili zlati tovor, baš ko so se prvi slabotni žarki jutranje zarje zasvetili preko drevesnih vrhov na vzhodu.

Sedaj smo bili čisto izčrpani; toda izredno razburjenje, ki nas je še držalo, nam ni dalo miru. Po tri ali štiriurnem spanju smo kot dogovorjeno ni vstali, da bi zaklad preiskali.

Zaboj je bil poln do roba. Ves tisti dan in večji del sledeče noči smo prebili s pregledovanjem njegove vsebine. Kakega določenega reda ali razdelitve ni bilo opaziti. Vse je bilo zmešano. Ko smo vse skrbno pregledali, smo videli, da je bilo bogastvo še ve-

čje, kot se nam je v začetku zdelo. V kovanem denarju smo imeli približno 450.000 dolarjev — prej več kot manj — pri čemer smo vrednost novcev preračunali po vsakokratnih denarnih lestvicah, kolikor je bilo mogoče natančno. Zraven ni bilo nobenega srebrnika. Vse zlato je bilo starega kova in zelo raznovrstno — francoski, španski in nemški denar zraven nekaterih angleških zlatnikov in plačilnih znamk, kakršnih nisem še nikdar prej videl. Dalje so bili tukaj tudi zelo veliki in težki novci, ki so bili tako obdrgnjeni, da nismo mogli razvozlati napisov. Amerikanskega denarja ni bilo. Večja težava je bila preceniti vrednost draguljev. Tu so bili diamanti — med njimi nekateri izredno veliki in lepi — vseh skupaj 110 in nobeden majhen; 18 rubinov čudovitega bleska; 310 smaragdov, vsi zelo lepi in 21 safirov poleg enega opala.

(Dalje.)

Pri rudniku je nastavljenih okoli 900 stalnih delavcev. Rudar dela osem ur na dan. Plača je urejena po letih. Najmanjša plača znaša 4.80 lir, najvišja pa 8.70 lir dnevno. Poleg tega dobi vsak delavec raznih doklad za kakih 11 lir na delovni dan. Doklade so torej nesorazmerno večje kot temeljna plača. Rudarji želijo, da bi se to uredilo, kajti ni isto, če imaš toliko in toliko doklad ali pa takšno temeljno plačo. Plača je stalna, doklade lahko izginejo. — Delo v rudniku je akordno.

Stari delavci so zavarovani za starost in za bolezen. Ta njihova ustanova se imenuje bratovska skladnica in je zelo stara. Ustanovili so jo rudarji sami v začetku 16. stoletja. V tem času se je razvila v mogočen socialni činitelj, ki je dajal rudarju pokoj-

nino in podporo v bolezni. Ko je prešel rudnik v državno last, je v skladnico prispevala tudi država, ki je tudi pomagala urediti njeno poslovanje. Skladnico je upravljal odbor, ki so ga sestavljali zastopniki, izvoljeni od delavstva in zastopniki države. Sedaj vodi upravo komisarij.

Vpokojevcem je v Idriji kakih 225. Nekateri dobivajo pokojnino pri bratovski skladnici, drugim jo plačuje država. Polna pokojnina znaša približno 250 lir na mesec.

V Idriji je danes okoli 400 brezposelnih. Radi brezposelnosti narašča izseljevanje.

O Idriji, o rudarjih in o njihovih težnjah, gmočnih in kulturnih, bi se dalo marsikaj napisati, kajti življenje ni samo v številkah. Za danes naj pa zadostuje.

Kaj nam z dežele pišejo?

Iz idrijskega kotla in okolice.

Jubilej gasilstva. — Letos je poteklo 40 let, odkar je pok. g. Goli zamislil in po več sestankih tudi ustanovil v Idriji prostov. gasilno društvo. Naj navedemo na tem mestu v kratkih potezih samo najpomembnejše iz 40 letnega delovanja. Predvsem je treba poudariti, da se ima društvo v prvi vrsti zahvaliti za svoje uspehe pok. g. Goliju, ki je bil kot prvi načelnik in častni član v vseh ozirom družtvu najboljši vodja in dobitnik. — Prva brizgalna je prišla že leta 1890; druga leta 1891, obe sta stali 4400 kron, katere je plačala občina. Ob istem času smo dobili tudi ostalo orodje. Prvi nastop pri požaru je bil 21. III. 1892. pri Kendi v Sp. Idriji. Vseh požarov je bilo v dobi 40 let točno 38. Dne 26. in 27. VIII. 1893. je bila slovesna blagoslovitev zastave, ki je stala 140 kron. Postaviti si lasten dom je bila vedno največja želja vseh članov in meščanov. V to svrhu se je tudi pobiralo in ne brez uspeha. Takratni prefekt Ricci nam je šel zelo na roko in bil navzoč 1.1925. pri polaganju temeljnega kamna novemu domu. Ob tej priliki so bili odlikovani trije člani, ki se vestno drže od početka, in sicer: Fratrik Blaž, Tukač Bernard in Božič Alojzij. Najstarejši, a vedno skozi 35 let zvesti član je Anton Krivec, star 84 let. Ob istem obisku je g. prefekt podaril društvu 1000 lir, od katerih naj se vsako leto izplačajo obresti najzaslužnejšemu članu. Po 14. kratni selitvi se je društvo leta 1928. naselilo končno pod lastno streho. Od leta 1927. se društvo zopet udeležuje častne straže pri božjem grobu, kar se je začetkoma vršilo, a pozneje opustilo. Dne 17. III. 1929. je bil likvidacijski občni zbor in izročitev inventarja mestni občini. V vsej dobi je vodilo društvo 16 načelnikov, članov pa je bilo skupaj 2060, torej 52 na leto. Največ jih je bilo leta 1922. namreč 75, najmanj leta 1929. — 33. Častni član društva pa je

zaslužni g. K. Treven. — Da je bilo društvo agilno, kažejo nastopi, ki jih je bilo nad 370, sej in obč. zborov pa 288. — Društvu, ki se sedaj nahaja pod obč. upravo, iskreno želimo, da bi tudi v naprej uspešno delovalo. Vsem, ki so v tej 40 letni dobi sodelovali, ali pa na ta ali oni način društvo podpirali, pa vsa čast in hvala!

Osebne vesti. — Namesto sedanjega obč. kom. g. svetnika Fabiolija je imenovan notar g. Boccasini. Odvetniško pisarno je odprl v Idriji tudi g. cav. Silvestri.

Važna vprašanja. — Že dalj časa se tu živahno razpravlja o uvrstitvi rudarjev v vrste državnih namščencev. V dobrobit delavstva je nujno potrebno, da se pristojni gospodje za rešitev te življenske zadeve idrijskega delavstva toplo zavzamejo. — Rudn. vpokojevcem so poslali svoje vloge na pristojna mesta in želimo ter upamo, da bodo njih opravičene in že pred g. prefektom utemeljene prošnje našle ugodno rešitev.

Iz tržaške okolice.

Barkovlje. — (Smrtna kosa. — Poroka.) — Žalostno so v sredo naznanjali naši zvonovi tužno vest — nenadno smrt Štefana Ježa. Pokojni je bil dober oče, zvest katoličan, tih in uglobljen samo v svoj preljubljeni grunt. V svojem 67. letu mu je Vse-mogočni ugasnil luč življenja. Spasvaj mirno, dragi Štefan, v hladni naši zemlji. Vsem žalujočim ostalim naše iskreno sožalje.

Naši fantje in dekleta hočejo letos potolči rekord vseh prejšnjih let v porokah. Vse vprek hoče zlesti v zakonski stan. Dosedaj jih je v tem letu že čez 30. Pravijo, da če je dosti porok, je huda zima. — Bomo videli.

Sv. Ivan pri Trstu. — (Drobne novice. — Poroka.) — V nedeljo 20. okt. ob 5. uri in pol, smo imeli prošnjo procesijo za sv. leto iz nove cerkve v staro cerkvico in nazaj. Pred bolnišnico za slaboumne so začeli zidati tri velike hiše za nastanitev usluž-

bencev. Čujemo, da bodo spomladi začeli zidati na njivi v »Pjanovem« nove tramvajske lope. Kakor vidite, bo Sv. Ivan v kratkem času postalo lepo tržaško predmestje. V nedeljo dne 3. t. m. se je vršila poroka z mašo in petjem. Cerkev je bila ob tej priložnosti polna ljudi. Poročila se je Marijina hčerka Josipina Novakova z g. Petrom Ipavcem. — Za misijone smo zbrali na misijonsko nedeljo 270 lir.

Iz goriške okolice.

Šempeter pri Gorici. — (Posvetitev nove cerkve.) — Zadnjo nedeljo se je pri nas vršila napovedana posvetitev nove farne cerkve. Slavnost je bila tako veličastna, kakor je naša vas še ni videla in jo bomo tudi težko še kdaj dočakali. Vsi smo se potrudili, da bi kolikor mogoče dvignili slovesnost, najbolj so se pa izkazali naši fantje, ki so postavili od župnišča do cerkve šest v zelenjem in krizantemami ozaljšanih slavolokov. Posvetil je cerkev prevzvišeni knez in nadškof goriški, slovesno sv. mašo je ob številni asistenci pel mons. Valentinčič. Med sv. mašo kakor tudi popoldne pri blagoslovu je krasno prepeval naš mešani cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. Mervica. Cerkev je bila obakrat nabito polna. Obiskali so nas v mnogobrojnem številu Goričani in drugi sosedje, bil je res lep, vesel dan za našo faro. Naj ob koncu izrečemo še iskreno zahvalo našim ženam in dekletom, ki so oskrbele cerkev z novim okusnim perilom za oltar.

Vogersko. — (Nesreče. — O cerkvi.) — Preteklo sredo je strela udarila v hlev vdove Frančiške Fornazarijeve. Sosedom, ki so prihiteli na pomoč, se je posrečilo rešiti živino; le enega vola, ki je bil močno omamljen, so morali zaklati. Seno so pa pri gašenju tako zmočili, da se bo težko posušilo. Škoda je krita z zavarovalnino. — Preteklo soboto se je naš vrli basist Jože Gorianov zlomil nogo, ker se mu je veja ulomila, ko je na drevo plezal. — Ker ni naša cerkev še končana, smo shod sv. Justa prenesli na tretjo adventno nedeljo. Takrat pa, upamo, bomo imeli lep farni praznik.

Ajševica. — (Smrt.) — Pretekli četrtek je izdihnil svoj blago dušo 17-letni Miroslav Komel. Prestal je tri operacije ter je do zadnjega upal, da ozdravi. Pogreb je bil v soboto popoldne. N. p. v m.!

S Pivke.

Hruševje pri Hrenovicah. — (Častitljiva starka.) — Nenavadno starost je učakala Marjeta Mikuz po domače: stara Betenca. Še štiri mesece naj bi jo Bog pustil pri življenju, pa bi doživela stoletnico svojega rojstva. Bila je najstarejša v hrenovski fari in daleč na okoli. Skoro do zadnjega časa je bila še pri moči. Kakor je rekla, se ji v 100 letih ni nikdar dobro godilo in vendar taka starost. — Repa je že v čebrih. Da bo bolj kislja, jo ribamo tudi na harmoniki. Pa letos

bi bila kmalu prehudo kisla. Na pomoč!

Studeno. — (Ribanje repe.) — Pri nas in tudi v bližnjih vaseh je navada, da se mora ribati repa le ponoči, na kar sledi ples, popivanje in večkrat tudi — ruvanje las. Glavni vzrok nočnega »direndaja« je samo ples. Ne razsodne mamice napravijo na pritisk poskočnih hčera podobni »šunder« najraje ob sobotah ponoči, da v nedeljo plesalci in ribačke malo poležijo, pa če jih prav božji klicarji opominjajo, da je dan Gospodov. Nekatere pridejo še v polusnu v cerkev, pa po večini na razgovor o pretekli noči ali pa po klopek kimef sadijo. Materel! Letos je dobri Bog blagoslovil polje in pričakuje od nas tudi primerne zahvale. Nikar pa ne mislite, da je bogokletje, ples in podobno norenje po vaših hišah in zunaj — tudi zahvala.

V tem letu smo imeli več porok. Pred dnevi sta se vzela Jožef Milavec in pridna pevka Tončka Simsičeva. Odšla sta v tujino. Bog jima daj srečo!

Zagorje. — (Farni praznik). — Pretekli teden so zvonovi slovesno pritrkovali. Bližal se je 20. oktober, najslovesnejši dan naše fare. Obhajali smo 25 letnico vednega češčenja, 25 letnico Marijine družbe, blagoslovitev družbene zastave in osamosvojitve župnije od košanske fare. Fantje so postavili tri mlaje po 30 metrov visoke. Dekleta so vse opletla. Lepo je bilo! — Trije Amerikanci so se vrnili domov. — Na 8. t. m. je tudi pri nas sneg v eni noči vse pobelil, pa le do jutra. — V zakon sta stopila Franc Boštjanov in Josipina Tajčerja iz Trnja. Dosti sreče!

Iz Vipavske doline.

Vipava. — (Nabor. — Kmetijsko predavanje.) — 7. t. m. je 22 naših fantov šlo na nabor. Obnašali so se prav lepo. Zvečer so se malce pozabavali. — Pred kratkim je imel pri nas predsednik kmetijskega potovalnega urada iz Ajdovščine inž. Velikonja predavanje o trošenju umetnih gnojil. Med poslušavci je vladalo veliko zanimanje.

Ozeljan. — (Vince žari...) — Vince postaja ko kri. Zato so se oni dan neki fantje prav zares pobožali. — Zadnjo soboto se je poročil Anton Persič z Ivanko Štrukljevo. Vzornemu paru čestitamo!

Gradišče nad Prvačino. — Na dan sv. Božidarja, ki je naš farni patron, je opravil službo božjo č. g. prvaški. Prav lepo je bilo, ko smo v domači cerkvi imeli sv. daritev. Obiskalo nas je dosti sosedov. Zvečer so fantje zapeli tudi par lepih pesmi. Ker smo že iz drugih krajev čitali, moramo tudi mi povedati, da služi v Egiptu preko 100 naših deklet in žen.

Iz Brd.

Števerjan. — (Birmana vse svete.) — Na vse svete smo imeli birmo. Škofov je bilo precej, po večini domači fantje. Birma se je začela pri »Luvizi« in se je končala pred cerkvi jo. Krožniki, kamenje, steklenice, po-

lena, stolice, vse je frčalo po zraku. Vsi škofje so bili obenem tudi birmanci. Pametni Števerjanci se jim smeje mo. — Ščedenci prosijo za popravo ceste in mosta. Kmetje pa, naj bi krčmarji le kaj več dali za vino kot pa le 1.40.

Gor. Cerovo. — Tu smo imeli od 3. do 10. t. m. sv. misijon. Jako željno smo ga pričakovali, kajti že dvajset let nismo slišali misijonarjev v naši fari. Udeležba je bila vse dni v tednu zelo lepa, tako da je bila naša cerkev skoraj pretesna. K mizi Gospodovi je pristopilo nad 1800 vernikov. V nedeljo 10. t. m. popoldne je bil sklep z blagoslovitvijo misijonskega križa.

Iz Gor.

Sv. Lucija. — (Semenj. — Moderna razsvetljava.) — Pred zadnjo nedeljo smo imeli običajni »vahtni semenj«, ki je bil prav živahen. Prodajalcev in blaga je bilo veliko, pa tudi kupcev ni manjkalo. — Orgle, katere bi se imele blagosloviti že pred tremi tedni, kakor je poročal »Novi list«, še sedaj niso dokončane. Kdaj bo blagoslovitev, oz. kolavdacija, bomo že poročali. — V Modreju imamo že delj časa električno napeljava iz Podmelca. Svetiti moramo pa le s petrolejkami, svečami ali »treskami«, kar ima pač kdo pri rokah. Tudi na Modrejcah imajo elektriko, svetijo pa le po starem. Mogoče je tako moderno.

Idrsko. — (Poroke.) — Naša mlekarja dobro dela. Maslo smo prodali po ugodni ceni. Zdaj bomo preskrbeli tudi električno gonilno silo. — V zadnjem času je vzel za družico v življenju g. Franc Bergine Pavlo Uršičevo in g. S. Jakc Mici Šaulijevo. Dosti sreče!

Čekovnik. — (Smrt. — Nesreča.) — Po dolgem času se je smrt oglasila tudi v našem kotu. Umrli je posestnik Franc Šavelj v najlepši moški dobi ter nad 70 letna Katarina Ferjančičeva, žena gozd. delavca. Obema večni mir in pokoj! — Na poti iz Idrije proti domu se je ponesrečil Janez Kavčič. Padel je v Nikovi črez škarpno v jarek in se občutno poškodoval.

Sp. Idrija. — (Semenj. — Posajsnilo.) — Semenj sv. Martina je bil radi izredno slabega vremena jako klavern. — V predzadnji številki smo poročali, da bo 11. t. m. za tovarni promet otvorjen most. To pa se ni zgodilo, ker je bila otvoritev nenadno preložena za nedoločen čas.

Gore nad Idrijo. — (O šoli. — Vsi sveti. — Poroka.) — V začetku šolskega leta sta prišli k nam dve novi učiteljici; pa predno je potekel mesec, je bila ena že prestavljena. Te dni je prišla namestnica. — Pred vsemi svetimi je kar mrgolelo na pokopališču. Ljudje so kar tekmovali, kdo bo bolje okrasil grobove svojih dragih. Še nobeno leto nismo pokazali toliko ljubavi; pa tudi veliko molitev in sv. obhajil smo darovali za trpeče duše! Moški cerkveni zbor

je nameraval na pokopališču zapeti par žalostink, ker je pa močno deževalo, je izvršil svojo namero v cerkvi. »Blagor mu...« in »Vigred...« sta bili čuvstveno podani in sta zvalili solze v oči. — Cerkvnikova hčerka Julka se je poročila z rudarjem Iv. Petrovčičem. Bog daj srečo.

Zavratac. — (Zgodovinski dan.) — Letošnji praznik Kristusa Kralja bo v župnijski kroniki in srcih vseh župljanov ostal v trajnem spominu. Po zaslugi č. g. župnika Miklavčiča in zglednih župljanov je dobil Zavratac tri krasne bronaste zvonove. Večji je posvečen Kristusu Kralju, srednji sv. Družini in sv. Urhu, mali pa sv. Florijanu in sv. Antonu puščavniku. Na praznik se je vršila slovesna blagoslovitev, katero je opravil preč. g. prodekan Peter Likar, župnik gorski, ob asistenci domačega, godoviškega in idrijskega gospoda. Slovesno propoved je imel preč. g. duh. sv. Oswald, ki je v izbranih, toplih besedah nazorno orisal vzvišeni pomen cerkvenih zvonov in veličastnost dneva za župnijo. Zvonove, ki tehtajo 2100 kg, je vlila tovarna Kolbachini v Tridentu.

S Tolminskega. — V soboto 2. t. m. je umrla na Volarjih »Vrančeva teta« v starosti 75. let. N. v m. p. — Na poti v Rute so pred dnevi dobili mrtvega 80. letnega starčka. Niso še dognali, kdo in odkod je, pa tudi vzrok njegove smrti še ni znan. — V četrtek 7. novembra se je poročila v Tolminu gdč. Danica Uršičeva, učiteljica, z g. Karlom Supanom, urarjem v Postojni. Novemu paru obilo sreče!

Drežnica. — Zopet se je nekaj mladih ljudi podalo v svet. — Pretekli teden je bila pri nas komsija gozdne milice. Spremenila je par gozdnih parcel v pašnike. Naše koze ne bodo torej več trpele tolikšnega preganjanja. Stotnika gozdne milice smo prosili, naj nam dovoli že sedaj sekati drva, ne pa šele na pomlad, ko je delo na polju. Upamo, da bomo uslišani.

Pečine. — (Novi zvonovi.) — Po nestrpnem pričakovanju smo pred kratkim dobili dva nova zvonova na račun vojne odškodnine. Oba tehtata 9 kvintalov in 2 kg; če dodamo še tretjega, imajo vsi 1950 kg. Dovolj težki so za našo malo duhovnijo. Nove zvonove je vlila tvrdka F. Broili v Vidmu. Posrečilo se ji je, napraviti vredna druga našemu staremu velikemu zvonu. Prav po naši želji imamo sedaj trizvočno zvonjenje dis-gas. Obesila sta ju dva domačina. Ne smemo prezreti tudi tega, da smo napravili v stolpu novo železno ograjo, ki je bila nadvse potrebna. Na spomlad se začne s popravilom cerkve in nove strehe, kar je tudi nujno. — Pridelki so večinoma pod streho. Lahko rečemo, da že več let ni bilo nebo tako blagodarno kakor letos. Glejmo, da se na »Zahvalnico« dostojno zahvalimo Bogu za dobro letino. — Med novicami lahko povemo, da namerava električno podjetje v Podmelcu napeljati v doglednem času elektriko tudi na našo planoto. Prav!

S Krasa.

Volčji grad na Krasu. — (Strela.) — V četrtek 14. t. m. sta šla gostilničar Alojz Metlikovec in njegova žena Marija nabirat želod v bližnji gozd. Med delom ju vjame nevihta; oba se stisneta pod visok hrast. Naenkrat pa trešči strela. Oba zakonca se zvrneta omamljena na tla. Ko pride žena k zavesti, vidi moža v plamenih. Z zadnjimi močmi mu pogasi obleko, nato pa se drsa po kolenih v sosesko po pomoč. Metlikovec je močno ožgan po telesu, a zdravniki upajo, da ga rešijo. Bog daj!

Šempolaj. — (Smrt.) — Po dolgem času nas je zopet obiskala bela znanaka. Ugrabila je 77-letnega Ivana Čoljo, ki je bil zelo priljubljen. Večna luč naj mu svetil!

Avber. — Če se nočejo oglasiti tisti, ki so bolj poklicani, se pa jaz, prav zato tudi tako pozno. Na koncu oktobra je smrt pobrala Nikolaja Fabjana, 48 letnega posestnika. Bil je tih človek, veren mož, zgleden občan, zato so ga bili občinarji izvolili v Jusarski odbor. Zapustil je pet-

člansko družino. Pokoj njegovi duši! — O vseh svetih je smrt pokosila mlađ do življenje, 10 letno Marico Turkovo. Kazala je, da bo kaj več kot navadno dekle, pa jo je Bog poklical v nebesa. — Po vsem Krasu imamo več tednov dež, ki ovira jesenska opravila. Rešili se ga bomo šele, ko bosta Čaven in Nanos dve pedi na debelo s snegom pokrita in bo zmagala burja.

Brje pri Komnu. — (Nova šola.) — Že pred časom smo imeli tu uradno komisijo za zidanje novega šolskega poslopja. Določen je bil prostor; govorilo se, da se zdaj izdeluje načrt. Upamo, da bo načrt predstavljal stavbo, ki ne požre kdo ve koliko za zunanje nepotrebne okraske. Pač pa je potrebno stanovanje za učitelja. Zdi se, da se v prihodnji pomladi delo začne.

Dutovlje. — (Novi zvonovi.) — V četrtek 14. novembra smo slovesno blagoslovili nove zvonove, ki smo jih tako željno pričakovali. Mnogo žica ljudstva se je zbrala kljub slabemu vremenu. Zvonove je blagoslovil veleč. g. prodekan Barbič iz Povirja. Pevci so slovesnost zelo povzdignili.

nesrečo, da je pri polni zavesti včeraj ob poldvanajstih zgubil ravnotežje vrhu cerkvenega stolpa protestantske cerkve, kjer je ravno nekaj cinil, ter je padel doli. Že v sredini padca je zgubil dušo, vendar je padec nadaljeval do cestnega tlaka, kjer se je duša docela ločila od njega. Kdor je poznal plemenito dušo mojega zakonskega druga, bo razumel veličino moje izgube in kdor pozna višino protestantskega stolpa, bo znal ceniti hudo nesrečo. Vsem, ki so z rajnim soprogom sočustvovali, zlasti med njegovim padanjem z zvonika, izreka zahvalo vdova Uršula, hrepeneča po svidenju z rajnim.

Uršula Weuk, r. Henk, krčma in prodaja vina čez ulico, lokal prve vrste.

Ameriški predsednik — Nemec.

Neki nemški list iz Porenja trdi, da je sedanji predsednik ameriških Združenih držav doma iz Porenja. Baje se je l. 1741. neki Andrej Huber preselil iz mesteca Ellerstadta v Ameriko. Tam se je prekrstil iz Huberja v Hooverja. Njegov potomec je sedanji predsednik Združenih držav.

Zanimiva 300-letnica.

Letos je poteklo 300 let, odkar se je v trgovskem svetu začelo oglaševanje. L. 1629. je neki Teofrazij Renaudot dobil na Francoskem pravico naznanjati, kje se kaj kupi. Po 18 letih brezuspešnega truda, — oglašili so bili tiskani, marveč je bilo treba vse ustmeno opraviti, — je Renaudot na pariškem trgu postavil stojnico z velikanskim narisanim petelinom. Za 15 stotink je Renaudot vsakomur povedal, kje dobi najboljše blago, kdaj odhaja poštni voz, tudi katera knjiga je najboljša, kje so stanovanja prazna itd. Ko je prihajalo k njegovi stojnici vedno več povpraševalcev, je dal natiskati posebne lističe z malimi oglašili. Polagoma se je iz teh početkov razvilo reklamno glasilo in navada oglaševanja sploh.

Nedelja v Njujorku.

Ni taka kot pri nas. Prav čedna je in Amerikanec jo s strahom pričakuje. Še globoko proti poldnevu, ko solnce že toplo sije nad nebotičniki, večina Njujorčanov spi. Šele popoldne se začno dolgočasiti. Z nedeljo namreč ne vedo kaj početi. Preveč so prevzeti vsakodnevnih hitric, ki jih žene za zaslužkom, da bi mogli do-umeti, kaj je dan počitka. Še celo žal jim je, da so ob en delaven dan.

Ne mesto in ne njih stanovanja jim ne nudijo razvedrila. Ameriški meščan sploh nima stanovanja v našem smislu. Prebiva tistih par ur, ko je doma, v ozkem prostoru; iz ene vdolbine v zidu potegneš mizo, iz druge postelj ali sedeže; vseh tistih malenkosti, ki naredijo naš dom tako prijeten, tam ni. Celotno kuhajo ne po večini doma. Vse naroče iz trgovin, tako da niti krožnikov ni potreba; jedo kar iz kartonastih podstavkov, večerjajo pa po restavracijah. Žene so po večini v uradih.

Kaj se sliši po svetu.

Lov na tihotapce.

Predzadnji teden je njujorška policija priredila pravcati lov na tihotapce z alkoholom. S pomočjo svojih volunov je zvedela za tihotapsko družbo, ki je imela v nekem gozdiču svoj grad z ogromnimi podzemeljskimi kletmi. Vrh grajskega stolpa je pa bila radio postaja, ki je tihotapskemu brodogradu na morju javljala, kje naj ladje pristanejo. Tja so potem poslali svoje tovarne avtomobile in tako lepo spravili ogromne množice alkoholnih pijač na varno.

Policija je skrivaj zasedla radio postajo in vabila tihotapske ladje, ki so v dobri veri, da jim dajejo tovariši s kopnega dogovorjena znamenja, pristala tam, kjer so jih čakali policijski motorni čolni. Tako so spravili vse tihotapce v past.

Toda tudi policija je dobila svojo. Izkazalo se je, da so tihotapci podkupili par najvišjih uradnikov s policije, da so mežali na eno oko.

Ženin na posodo.

V nekaterih okrajih na Nizozemskem se je komaj pred kratkim iztrebila stara navada jemati ženina na posodo. Deklice revnejših slojev so si za pust ali za glavni semenj (hirmes) najele fanta in se potem z njim postavljale, češ glejte, moj je. Fantu so plačevale piti in jesti, on jih je pa moral zato zabavati in plesati z njimi, kolikor se jim je zljubilo. Če eno dekle ni zmoglo denarja za takega navidež ženina, se jih je pa po par skupaj vzelo. No, včasih se je pa tudi pripe-tilo, da je iz šale postala resnica.

Nikdar prekasno.

Nikoli ni prekasno za učenje. Pogledajte na vzgledih velikih mož! Slavni rimski senator Katon je imel 80 let, ko se je začel učiti grščine. Modroslovec Sokrat se je v visoki starosti opri-

jel glasbe. Plutarh, eden največjih zgodovinarjev starega veka, se je spravil nad latinščino, ko je imel že osem križev na plečih. Pisatelj Boccaccio je v svojem 38. letu začel pisati lejevati. Ameriški predsednik Franklin je imel 40 let, ko je začel študirati fiziko, potem je šele izumil strelvod. Skladatelj Handel je imel tudi okoli 50 let, ko je izšla njegova prva skladba.

Zlato iz svinca.

V srednjem veku so se številni učenjaki, alkimisti imenovani, trudili, da bi izdelovali zlato iz manj vrednih kovin. Tak novodoben alkimist je kleparski pomočnik Tausend v Monakovem na Bavarskem. On trdi, da zna delati zlato iz svinca. Oblastva so ga, meneč, da gre za sleparijo, zaprla. Mož pa je baje v zaporu pred komisijo dokazal, da zna res delati zlato iz svinca. Če je to res, bo mož moral bežati, ker ga bodo vse države hotele za finančnega ministra. Tudi cena svinca bo menda poskočila.

Razširjeni jeziki.

Najbolj razširjeni jeziki so: kitajščina, ki jo govori 450 milijonov ljudi, angleščino rabi 200 milijonov, ruščino 180 in nemščino 100.

Korist vetra.

Pri nas se na burjo in na veter sploh jezimo, da je kaj. V resnici pa je veter koristna reč. Samo v Nemčiji je čez 13.000 podjetij na vetrni pogon.

Osmrtnica.

V starih, občutljivih časih niso bile osmrtnice v časopisih tako kratke in jedrnate kot danes. L. 1829. je mestni list v nemškem mestu Darmstadtu objavil takole osmrtnico: »Moj najdražji zakonski drug klepar Miklavž Jeremija Weuk je imel srce trgajočo

Naš nedeljski dom z lepo pogrnjeno mizo, boljšim kosilom, praznjo obleko, z vabljenjem zvonov k maši, nam nudi res razvedrila po šestih dnevih dela.

Njujorčan pa ko vstane in porine postelj v zid, gre na ulico, razgrne časopis in obrne hrbet proti solncu. Včasih gre že dopoldne v kino ali pa sede za 10 centov na vrh avtobusa in se vozi od začetne do zadnje postaje. Med tem se je zvečerilo in je treba v restavracijo in nato v kino. Imovitejši se vračajo z avtomobilnega »izleta«. Dolga vrsta, po par sto voz drug za drugim, se vleče po tri do štiri ure da leč, da pride malo ven iz mesta na čisti deželjski zrak. Posebna nedeljska zabava njujorškega meščana je voziti se v starih tramvajih ali pa v starinskih kolesljih. Notri sedijo ter se smejejo. Nič se ne smeš čuditi, če vidiš meščane prespati nedeljo popoldne v travi po parkih ali pa na predstavkih spomenikov. Šele kasno zvečer, ko se vsipljejo množice iz zabavišč, jim bereš zadovoljstvo na obrazu, ker bo kmalu spet napočil dan zaslužka...

Nedelja brez vsebine in duše...

Popravek uprave.

V zadnji številki se je med osmrtnico rajne vdove Lapajnovce vrinila ne ljuba pomota. Ne kliče se Ljudmila, marveč Lucija.

Listnica uredništva.

K. A., št. 14: Svetujemo Vam, da tistega lista ne naročite. Dopis smo za enkrat odložili. Pošljite nam pa še kaj!

Preiskava zvonovine.

Preiskava zvonovine je dvojna: 1. pregled prelomine brona, 2. kemični razkroj (analiza). Prva preiskava je površna, nenatančna, primerna za ugotavljanje vzroka, zakaj se je zvon ubil. Vršni se na kosih razbitega ubitega zvona. Iz prelomine je težko izpoznati, ali je primešan cinu cink ali svinec, to določi naslednje kemična analiza. Ta dožene pač množino bakra in cina in drugih primesi, ne pa, ali so bile te primesi nabavljene z bakrom in cinom, ali jih je primešal zvonar sam.

Kemična analiza kot se pri nas vrši in kot jo vrši tudi vlada, ne pove čiste resnice. Navada je namreč, da se od zvona, katerega zvonovina se ima preiskati, odpili na koreniki nekaj brona ali pa odžaga en košček, ki se pošlje v analizo. Drugod na okrilju bi bilo to delo škodljivo glasu. Ker pa ima mešanica bakra in cina pri strjevanju veliko nagnjenje k razmešavanju — zlasti v kalupu, kjer se ne more več mešati — sili cin, ki je lažji kot baker, na površje, nabere se ga največ na koreniki in ravno tu nakopičeni cin se pošilja v analizo. Temu se da takole izogniti.

Hip preden se izpusti bron v kalupe, ga zame zvonar nekoliko in vlije na razgredo skril, da se razploska in ohladi. Ta bronasta plošča se vpricho cerkv. zaupnika prelomi. Prelomina mora biti gosta in drobno zrnata; ne sme biti ne gladka ne raskavo nazobčena. V prvem slučaju ima preveč cina, v drugem preveč bakra. Ena polovica bronaste plošče se vtakne v cerkveni uradni ovitek, zapečati s cerkv. pečatom in izroči zvonarju, druga se

hrani v cerkv. arhivu do zaključka nabavnih stroškov. Če je treba se pošlje en del te bronaste polovice v analizo.

Iv. M—a

Vse povsod ob bistri Soči in kjer morje brege moči, kjer po planem burja brije in kjer jasno solnce sije, v kočah, hišah in palačah, pri mogotcih in beračih, pravijo, da „PEKATETE“ ki zavite so v pakete, so najboljše kvalitete.

Za umnega gospodarja.

Trg kmečkih pridelkov.

Trst, 19. novembra:

Z grozdem ni več kupčije.

Jabolka domačih ni več na trgu, blago prihaja po večini iz Jugoslavije in se prodaja po 200 do 240.

Hruške domače 160 do 180.

Kostanja je malo več. Maron gre po 160, drugi okoli 110 do 120.

Vrzoč je zelo dosti na trgu; dovajajo jih iz Istre in z Goriškega. Cena je šla navzdol in se suče od 30 do 40.

Karfičola 140 do 150.

Krompir 50 do 55.

Drva 17 do 18.

Gorica, 20. novembra:

Grozde belo 260, črno 200. Greh koncu.

Hruške 120 do 180.

Jabolka (iz Jugoslavije, domačih ni) 120 do 250.

Češpelj olupljenih je malo več. Cena 350 do 425.

Kostanju je cena nekoliko padla. Drobni gre po 50 do 70, maron od 110 do 130.

Krompir 45.

Zelenjad: Radič zelen 50 (rdečega še ni), kapusne glave 40, repa 12 do 15, cvetno zelje (špros) 120 do 140, špina

ča 60 do 80, šolata endivija 70, vrzote 20 do 25.

V inozemstvo gre le kostanj, zelenjad pa največ v Trst.

Sejte pšenico s strojem!

Sejalnih strojev je po deželi že precej in so dostopni skoro vsem sejalcem pšenice, ker si jih lahko izposodijo za nizko odškodnino. Sejanje s strojem ima pred sejanjem z roko velikanske prednosti:

a) Semena se porabi toliko, kolikor ga je ravno treba, redno mnogo manj kot pri sejanju z roko.

b) Najbolj izvežban in skrben sejalec ne bo njive nikdar popolnoma enakomerno posejal; vedno se bo pripetilo, da bodo gotovi oplazi njive ostali goli, na drugih pa bo žito pregosto. Tako ne bo kos zemlje dal ničesar, drugi pa tudi malo, ker bo žito pregosto in radi tega prešibko. Sejalni stroj pa seje povsod enakomerno, vsa zrna pridejo v vrsti v enakomerno razdaljo, oddaljenost vrst pa je točno določena. Zato se žito po celi njivi enakomerno razvija in pridelek je višji.

c) Tudi žetev s strojem sejanega žita je mnogo lažja in prijetnejša kot če je bilo žito sejano z roko.

Zelo važno za skrbne gospodinje in krčmarice!

Zelo znižane cene. Po naravnost smešnih cenah razprodajamo raznovrstno kuhinjsko posodo in druge hišne potrebščine.

Trst, via Carducci 3
(nasproti bivši vojašnici.)

ZDRAVNICA

dr. VILMA DOMINCO,

bivša asistentinja kr. klinike za porodništvo in ženske bolezni v Firenci

sprejema

od 10. - 12. in 15. - 16. ure
GORICA, Corso Vitt. Em. III. št. 59.

Najbolje bla go!

Najnižje cene!

PASCOLI & ULRICO

Gorica — Corso Verdi 24 - Telef. 60

Za ženske:

Najbogatejša izbira plaščev (Palelots) po zelo ugodnih cenah napravljenih in po meri. Zadnje novosti: pliš, veleur, volna, svila, žameti in bombaževina.

Platna in perila. Oprema za neveste. Kožuhovina.

STALNE CENE!!

NAJVEČJA ZALOGA blaga iz domačih, čeških in angleških tovarov.

Popolne opreme za zavode, gostilne itd. Volnene lahke in težke odeje. Obposteljne preproge. Blago za tapetiranje. Tapeti, kokosovi volneni in bombaževinasti. - Trliš in volna za matrace.

Za moške:

Prvovrstna krojačnica, popolen kroj, skrbno delo.

Obleke, palelots, površnik, površne jope izdelane v lastni krojačnici.

Dežni plašči Trench - Coats, prvovrstne usnjene jope.

5% blagajniški popust.

Če je količkanj mogoče, in mogoče je na vseh ne preveč višjih njivah, sejte žito s strojem. Kdor je enkrat sejal s strojem, ne misli več opustiti te setve.

Tobačni izvleček

bo odslej močnejši, in sicer bo imel 6% nikotina. Dobival ga boš tudi v posodah po 1 kg, ki bodo stale 9 lir.

Kako ohranim kostanje sveže?

Sveži kostanji so višje cenjeni kot osušeni, zato pa jih skušajo posestniki ohraniti sveže čimdalj časa. Naj-prikladnejši načini so sledeči:

1. Kostanj se še v ježicah na suhem prostoru spravi na kup ali pa v večjo posodo (plavnik, sod) ali pa v jamo. Tako ostane kostanj tudi mesece svež.

2. Stratificiranje kostanja: kostanj brez ježic se na solncu nekoliko posuši (en dan) potem pa v večji posodi shrani med peskom. Na dno posode pride prst debela plast peska, vrhu te plast kostanja, zopet pesek, potem kostanj, zopet pesek itd. Tako ostane kostanj svež do meseca aprila.

3. Utopitev: posebno oluščeni debeli kostanj (maron) se drži skozi teden dni v menjajoči se, če le mogoče tekoči vodi, potem se osuši na solncu in na to shrani v tankih plasteh ali pa med peskom. Na ta način shranimo kostanj par mesecev, a proti koncu zgublja na okusu.

Drugače shranjen kostanj začne kmalu kliti in postane rad plesniv.

Zdravo maslo.

Kakšenkoli ni mogoče dobro prodati masla, ker je žaltavo, kislo ali ima kakšno drugo napako. Večina vseh napak pri maslu zavisi od slabe izdelave masla, predvsem od nezadostne skrbnosti. Zato pa je prva zahteva pri izdelavi masla, da je skrbno očiščena vsa posoda, ki pride v dotiko z mlekom, smetano in maslom, ter da je maslo dobro zgneteno in oprano. Mlekarne morajo zato imeti dober gnetilnik, zasebniki pa vsaj valjar, s katerim maslo dobro pregnetejo. Med gnetenjem polivamo maslo z bistro vodo.

Alkohol namesto bencina.

Italija daja letno težke milijone za bencin, ki je potreben za pogon avtomobilov, drugih vozil in motorjev. Zato pa iščejo italijanski znanstveniki že dolgo primerno nadomestilo za bencin. Nadomestilo so sicer že našli v alkoholu, v Italiji nimamo nobene surovine, iz katere bi dobili po nizki ceni mnogo alkohola. Tropine, ostanki pri izdelovanju sladkorja (melasa), rožiči, indijske smokve, vse to daja premalo alkohola, ki je zato tudi predrag. Alkohol skušajo dobiti tudi iz premoga in lesa.

Zanimivo je, da porabijo v Južni Afriki, na Kubi, v Braziliji in tudi v Avstraliji prav malo bencina, za motorje, temveč mnogo več alkohola, katerega dobivajo prav po ceni iz melase sladkornega trsa. V imenovanih državah imajo iz alkohola sestavljeno posebno gorivo, tako imenovani natalit, ki je cenejši od bencina in ki vsebuje 54 delov alkohola, 45 delov etra in 1 del trimetilamina.

Zahvala.

Povodom bridke smrti in nenadomestljive izgube naše nad vse ljubljene mamice

KATERINE FILIPIČ

se pristrčno zahvalimo vsem, ki so nam na katerikoli način stali ob strani in nam bili v pomoč in tolažbo v težkih dneh.

Predvsem bodi izrečena topla zahvala preč. g. P. Sofroniju za vso njegovo požrtvovalno in ljubeznivo pomoč ves čas bolezni in ob zadnji uri. Velečen. g. Adalbertu Grešiču za enako požrtvovalnost in ljubeznivo skrb v telesnem zdravljenju. Prečast. g. dekanu I. Rejcu, ki je vodil pogrebno slovesnost in počastil spomin predrage ranjke z gniljivim govorom pri odprtem grobu. Zastopnikom iz knežjega in nadškof. dvorca, iz mirenškega Grada in preč. p. guardianu s Sv. gore, ki je poslal k pogrebu kar štiri gospode, kakor tudi vsem dvajsetim č. gg. sobratom - duhovnikom, ki so kljub slabemu vremenu, tudi od daleč prihiteli, da na tako slovesen način spremijo k zadnjemu počitku predrago našo mamo. Enako čutimo dolžnost, da se iskreno zahvalimo šolskim oblastvom iz Grgarja in Ravnice za skupno udeležbo šolske mladine, kakor tudi vsem obč. predstojništvu. Za krasne vence ki so jih darovali: Veleugledni pref. komisar g. Angelo Gentilini v imenu občine; Velespoštovana g. Gina Gentilini Zavaroni; ugledna družina Alice in Fr. Minetti, tuk. brigadir; mladeniška in dekliška Mar. družba iz Ravnice.

Prav pristrčna zahvala domačemu pevskemu zboru za obe nagrobnici, Marijinim družbenicam in vsem dobrim grgarskim ženicam za vse pobožne in ganljive molitve in žalostinke skozi dve noči ob trupu pokojnice. - Kakor sploh vsem, ki so ob tej priložnosti sočustvovali in nas tolažili. Vsem Bog tisočero povrni! V imenu bratov in sester

Grgar, 19. XI. 1929.

ALOJZIJ FILIPIČ

kurat, sin.

Zahvala.

Vsem, ki so nam stali ob strani ob bridki izgubi naše drage nepozabne matere

Jožefe Bratuž

se najsrčneje zahvaljujemo. Posebna zahvala pa veleč. g. župniku, g. organistu, ženski Mar. družbi in vsem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku in počastili njen spomin. Bog povrni vsem!

Žalujoči ostali

Kozaršče. 15. novembra 1929.

PHENIX

francoska zavarovalna družba

za življenje in požar.

Glavno zastopstvo

TRST - via N. Macchiavelli 10.

Zastopstvo za Tržaško in Goriško

POSEGAR ANTON, Razdrto.

KABINET ROENTGEN

primarija

dr. DE FIORI AUGUSTO

je odprt vsaki dan v Gorici

Corso Vittorio Emanuele III št. 14

od 9. — 12. in od 2. — 4.

V juliju in avgustu ob nedeljah zaprt.

„Družina“ je izšla

ta teden!

Zahvala.

Ob nenadomestljivi izgubi naše nadvse ljubljene soproge, mame **KATICE ŽVAL** roj. Cej, ki je po dolgi in mučni bolezni v starosti 43 let, dne 17 t. m. preminula, se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nam na katerikoli način lajšali veliko bol.

Skopo, dne 17. nov. 1929.

Žalujoča rodbina Žval

Porabite priliko!

S. LEVI

TRST - via S. Lazzaro št. 9 - TRIESTE

Velika pošiljatev bele kotenine visoke 80 cm

fuštanj, lantenis, težak v vseh	à L 2.40
barvah	po „ 2.80
Flanela težka	po „ 3.30
Frštanj za srajce	po „ 2.80
Cotil za spodnje hlače	po „ 3.40 napr.
Flanela za domače obleke	po „ 3.50
Platno za pernice	po „ 2.70
Kuhinjske cunjje platnene	od „ 11.— napr.
Posteljne odeje	od „ 11.— napr.
Pregrinjala, posteljna v vseh	po „ 19.—
barvah	po „ 2.80
Karminsko blago za srajce	po „ 6.—
Cajh za hlače	od „ 13.—
Volneni šali	od „ 4.50
Žameti za obleke	od „ 8.—
Žamet težak za moške hlače	po „ 8.—

Velika izbira posteljnih pregrinjajl svilenih za eno in dve postelji po konkurenčnih cenah. — Nogavice močne po 2.80. Vsakovrstne pletenine po nizki ceni.

2 novi vinski zadrugi

so ustanovili v Istri, in sicer eno v Kopru, drugo v Umagu. Tudi pri nas bi bile potrebne dobre vinske zadrugi, ki bi sprejemale od vinogradnikov grozdje, napravile iz njega velike količine enotnega vina ter dajale kmetovalcem predujme na izročeno grozdje. Dokler ne bodo pri nas vinogradniki tako organizirani, ni treba niti sanjati o izvozu našega vina.

Pridelek pšenice v Italiji

je znašal letos 70,664.300 kvintalov s srednjim pridelkom 14.7 kvintalov na hektar, ali približno 5 kvintalov na njivo. Najvišji srednji pridelek je bil dosežen v provinci Cremona, kjer znaša 31.7 kvintalov na hektar, ali 11 kvintalov na njivo. Tako visok pridelek se je dosegel marsikje tudi v naši deželi, kot smo že poročali. Pšenica pač zahteva umetnih gnojil.

Nove postavbe.

KUPNO-PRODAJNA POGODBA.

Pri kupno-prodajni pogodbi se ena stranka obveže, da izroči določeni predmet drugi pogodbeni stranki in druga stranka se obveže, da plača za predmet določeno kupnino. Kupno-prodajna pogodba je sklenjena, ko so se stranke dogovorile glede predmeta in cene, četudi ni bil predmet še izročen in ni bila še plačana kupnina.

Nepremičnine.

Za prodajo nepremičnin pa predpisuje zakon pismeno pogodbo. Če hočeš torej prodati hišo ali zemljišče, moraš napraviti pismeno pogodbo pri notarju. K notarju morata iti prodajalec in kupec.

Toda z notarsko pogodbo samo še ne postaneš lastnik kupljene hiše ali zemljišča. Lastništvo na nepremičninah se pridobi samo z vknjižbo v zemljiški knjigi. Notar mora poskrbeti, da se v zemljiški knjigi izvrši prepis lastništva na ime kupca. Dokler se to ni zgodilo, kupec ni še lastnik zemljišča.

Pogojna pogodba.

Kupnoprodajno pogodbo je mogoče tudi pogojno skleniti, in sicer tako, da pogodba preneha, če se dotični pogoj uresniči ali da postane pogodba šele v trenutku pravomočna, ko se določeni pogoj izpolni. Pogoj zamore biti tak, da je njegova udeležitev odvisna samo od slučaja ali pa od volje ene ali druge stranke ali pa od volje ene izmed strank in od slučaja istočasno.

Prodaja tržnega blaga.

Če se kupno-prodajna pogodba tiče tržnega blaga, ki se ni prodalo v celoti, temveč na število, mero ali težo, pogodba ni pravomočno sklenjena, dokler ni bilo blago odšteto, izmerjeno ali pa odtehtano.

Za morebitno poškodbo blaga je med tem časom odgovoren prodajalec.

VELIKA SKLADIŠČA

ÖHLER

Corso V. E. III št. 16

TRST-TRIESTE

Corso V. E. III št. 16

**prodaja zmeraj boljše blago
po vedno znižanih cenah.**

Splošna likvidacija

DO PREKLICA

SPLOŠNI POPUST

OD

20%

**v vseh oddelkih in na cenah
označenih na vsakem posameznem predmetu.**

VELIKA SKLADIŠČA

ÖHLER

Corso V. E. III št. 16

TRST-TRIESTE

Corso V. E. III št. 16

lec. Kupec pa zamore zahtevati, da mu prodajalec izroči blago ali da mu plača odškodnino, če ne izvrši pogodbe.

Če pa je bilo tržno blago prodano v celoti, je pogodba takoj pravomočno sklenjena.

Ko se prodaja vino, olje in drugo blago, ki se po navadi pred kupčijo pokuša, pogodba ni pravomočno sklenjena, dokler ni kupec blaga pokušal in tako ugotovil, da ima blago dogovorjene lastnosti.

Kako se določa cena?

Stranke lahko kupno ceno točno določijo.

Stranke se pa tudi lahko domenijo, da bo ceno določila tretja oseba; lahko se pa tudi dogovorijo, da bodo ceno pozneje sporazumno določile; v tem slučaju morajo stranke tudi skleniti, da bo ceno določil mesto njih okrajni sodnik, če bi se same ne mogle zediniti. Če bi tretja oseba ne hotela ali ne mogla določiti cene, je pogodba neveljavna.

Stranke lahko tudi določijo kupno na podlagi tržne cene.

Pogodbeni troški.

Pogodbene troške mora plačati na podlagi zakona kupec, če se niso stranke drugače dogovorile. Stranke se namreč lahko dogovorijo, da bo vse troške plačal prodajalec ali da bosta kupec in prodajalec plačala vsak polovico.

KUPNO-PRODAJNA SPOSOBNOST.

Prodajati ali kupovati sme vsak, komur zakon tega ne prepoveduje. Po zakonu ne smejo kupiti (tudi ne na javni dražbi), ne sami ne po posredovalcih:

1. starši predmetov svojih otrok, ki so še pod njihovo roditeljsko oblastjo;

2. varuh (tutor), njegov namestnik (protutor), oskrbnik (kurator) predmetov oseb, nad katerimi izvršujejo varstvo ali pa skrbništvo;

3. pooblaščenca, ki imajo nalog prodati določen predmet;

4. upravitelji občinskega premoženja in javnih ustanov, če ni bilo v prodajnem razglasu iz posebnih razlogov določeno, da se tudi upravitelji lahko udeležijo dražbe upravljanih predmetov;

5. javni uradniki ne smejo kupiti predmetov, ki se pod njihovim nadzorstvom prodajajo;

6. tudi odvetniki in prokuratorji ne morejo skleniti s svojimi strankami glede predmetov, katerih se tičejo pravde, ne kupnoprodatne ne darilne ne zamenjalne pogodbe. Kupnoprodatna pogodba je v teh slučajih brez vsake veljave.

Česa ni mogoče kupiti?

1. Ni mogoče kupiti tuje stvari. Ako kupec ni vedel, da kupljeni predmet ni prodajalec, zamore zahtevati od prodajalca odškodnino, če mora predmet vrniti lastniku.

2. Ni mogoče prodati ne kupiti pravic do dediščine po še živi osebi, če tudi bi ta na kupnoprodatno pogodbo pristala.

Gostilna „ALBERGO VITTORIA“

Trst, Via XXX. ottobre, vogal Via Valdirivo
Telefon N.ro 39-86.

Sobe za tujce po zmernih cenah. Domača kuhinja, izbira rib; istrska in kraška vina.

Izvrstna postrežba!

Za obuvalo rabite SAMO

SIDOL COMPANY

TRST — Via S. Zaccaria štev. 4
Telefon N.ro 72-73.

Dr. TEOFIL SIMČIČ

Je otvoril

▼ IDRIJI

nasproti Ljudski šoli nad
gostilno Kavčič lastno
pravno pisarno.

ZDRAVNIK

Dr. Gresic Adalberto
sin, po domače **mladi,**
sprejema vedno v svojem
ambulatoriju
v GORICI,
na Travniku (Piazza Vittoria) št. 14/I.
nad lekarno Cristofaletti.

RUDOLF JURMAN

GORICA

VIA DIETRO IL CASTELLO N.ro 23

Tovarna orgel.

Izdeluje nove orgle ter izvršuje točno in natančno vsakovrstna popravila po najbolj ugodnih cenah. Izdeluje po naročilu nove igralnike in sapnice.

30 lir na dan

prav z lahkoto zasluži 14 letna deklica s pletilnim strojem „DUBIED“

S tem strojem lahko pleteš obleke, maje, hlače, nogavice i. t. d. Glavno zastopstvo

ELIJA ČUK, Gorica, Piazza Cavour štev. 9.

Tu dobiš tudi najboljše vrste šivalnih strojev, dvokoles in vse tozadavne potrebščine.

Lastna mehanična delavnica, Via Duomo št. 11.
Brezplačen pouk v pletenju in vezenju.

TOLMIN

Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik

dr. P. Ugo Netzbandt

izvežban na klinikah na Dunaju in v Monakovem (na Bavarskem)

sprejema

v Tolminu vsako soboto in nedeljo (pri drju Bussiju),

V Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10)

MANUFAKTURNA TRGOVINA

GIOVANNI MOSE

GORICA — štev. 7 Raštel štev. 7

VELIKA ZALOGA

platna, obrisač, nogavic, žepnih robcev, židanih pullover, blaga fantazija, volnenih tkanin, odev, naramnic, pasov, podvez itd. itd.

Ravnokar dospelo zimsko spodnje blago

Velika likvidacija nogavic

ženske nogavice od L 1.75 do L 25	frštanj	od L 1.95 naprej
moške " " " 0.95 " " 9	madapolan	" " 1.95 "

V korist Vam bo pred nakupom obiščete mojo trgovino.

3. Kupno = prodajna pogodba je neveljavna, če je predmet propadel, ko se je pogodba delala. Če pa je samo del predmeta propadel, zamore kupec odstopiti od pogodbe ali pa prevzeti ohranjeni del predmeta in sorazmerno znižati kupnino.

Prodajalčeve obveznosti.

Prodajalec ima dve glavni obveznosti:

1. predvsem mora izročiti kupljeni predmet kupcu in mora
2. jamčiti kupcu za mirno posest predmeta in za morebitne skrite pomanjkljivosti.

Kdo nosi troške predaje?

Troške predaje nosi prodajalec, a troške prevoza kupec, če se niso stranke drugače dogovorile.

Prodajalec mora prodani predmet izročiti v posest kupcu na kraju, na katerem se je ob priliki prodaje nahajal, če ni bilo drugače dogovorjeno med strankami.

Ali mora izročiti prodajalec prodani predmet, če ni kupec plačal kupnine?

Prodajalec ni dolžan izročiti prodanega predmeta, če ni kupec plačal kupnine. Če se je pa prodajalec zmešnil s kupcem, da mu bo plačal kupnino šele po izročitvi, mora prodano stvar izročiti in čakati na plačilo do dneva, kakor je bilo v pogodbi določeno.

Četudi bi prodajalec dovolil kupcu odlog plačila, ni dolžan izročiti prodane stvari, če je postal kupec po prodaji plačila nezmožen (insolventen) ali če je zašel v konkurz. V teh slučajih je prodajalec dolžan izročiti prodano blago le pod pogojem, da položi kupec kavcijo za plačilo kupnine ob določenem roku.

(Nadaljevanje.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 279: Če kdo stopi na rjav žebelj ali se vreže z rjavim nožem, kaj mora napraviti in katero sredstvo je najboljšo, da si ne zastrupi krvi? In če se je kri zsatrnila, kakšna znamenja so in kako se pomaga?

Odgovor: Rane z zarjavim orodjem so zelo nevarne radi otrpnega krča (tetanusa), ki lahko nastopi kot komplikacija takih ran. Prvo kar mora tak ponesrečenec storiti, je to, da si rano dobro namaže z jodovim izvlečkom (tinkturo). Če pa hoče biti varen pred otrpnim krčem, naj se obrne do zdravnika, da mu ubrizga ne poseben serum (protistrup).

Vprašanje št. 280: Zakaj se rane na nosu tako težko zdravijo?

Odgovor: Rane v nosu se zelo težko in počasi zdravijo, ker so: prvič, radi nosne sluzi vedno mokre, drugič, ker je nosna sluz vedno umazana in polna vsakovrstnih bacilov. Ker se zato rane v nosu le težko drže v snažnem stanju, je umljivo, da se tudi težko in počasi zdravijo.

Vprašanje št. 281: Ali se lahko preselim v Belgijo ali Holandijo?

Odgovor: Prosimi morate za potni list, katerega dobite le, ako vam pride iz Belgije ali Holandije pozivnica (atto di richiamo), to je delovna pogodba.

Vprašanje št. 282: L. 1923. sem si pri pobiranju vojnega materiala poškodoval oko, ta-

Darovi za birmo

izredno nizke cene,
velika izbira samo v

ZLATARNI F. BUDA
TRST - Corso Garibaldi 35

Zobni zdravnik
dr. Robert Hlavaty
sprejema

od 9. do 13. in od 16. do 19. ure

v TRSTU
via S. Lazzaro št. 23 - II.
Ob sredah in sobotah ordinira
v POSTOJNI

Zobozdravniški ambulatorij

TRST - Via delle Sette Fontane 6.

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. Našim ljudem z dežele poseben popust za potne stroške. Govori se slovenski. — Delo zajamčeno! — Odprto od 9.—13. in od 15.—19. Ob nedeljah od 10.—12.

Gospodinje!

Preden kupite kakršnokoli blago, obiščite mojo trgovino, kjer dobite: frštanj tiskan po L 1.95; flanelo barvano 70 cm visoko po L 2.50; volnen mušlin 90 cm visok po L 9.90; madapolam 75 cm po L 1.95; platno za rjuhe 150 cm po L 4.50; trliš 120 cm po L 5.50; borgo Cormons po L 2.90. Ugodna prilika: sivi zefir 80 cm po L 2.90; laneno platno 80 cm po L 5.90; saten 120 cm po L 3.90.

Odeje, preproge, volnena ogrinjala, srajce, spodnje hlače, nogavice itd. itd. po zelo prijemnih cenah.

MARIJA ACCERBONI,
TRST — via Genova 21 — TRST

Če hočete varčevati!

kupujte obleke v konfekcijski trgovini za gospe

„ALLE GRANDI FABBRICHE“

TRST — CORSO GARIBALDI ŠT. 10 - TELEF. 79-35 — TRIESTE

kjer dobite v vaše zadovoljstvo najmodernejšo in lepem kroju

IZDELANE OBLEKE,

površnike, Paletots, Raglam, dežne plašče iz gumija in „Trenck“ za moške, dečke in otroke.

Velika izbira tudi v suknu in blagu, črnem, plavem in fantazija za one, ki

želijo obleko na mero, katere izvršuje **NAŠA KROJAČNICA.**

Jamčimo za prvovrstno izdelavo. V nasprotnem slučaju vrnemo denar.

VSE PO TOVARNIŠKIH CENAH!

Vsi morajo vedeti, da so čevlji

FORCESSIN

najboljši in najcenejši.

Samo v TRSTU

via Caprin 5 (Sv. Jakob)

Čevljarnica FORCESSIN

Govorimo slovenski!

Avtomobilna mehanična šola, državni patent zajamčen. Vedno odprti tečaji.

Telefon št. 73-67.

Popolni tečaj
od L. 150 — naprej.

TRST, via Imbriani 14

Kdor pošlje 2 L v znakah, prejme knjižico z vsemi navodili za doseg patenta in popravila pri motorju. V tem mesecu se bodo vršili tečaji v Gorici, v Tolminu in v Idriji. Za vpis pišite takoj!

Govorimo slovenski.

ko da sedaj z njim nič ne vidim. Podjetje, za katero sem nabiral, me ni zavarovalo. Ali do-
bim lahko kaj pokojnine? Kam naj se obrnem?

Odgovor: Pokojnine ne morete dobiti. Naj-
brž bo danes tudi vsako postopanje proti
podjetju brezuspešno.

Vprašanje št. 283: Rad bi šel v Jugoslavijo.
Ali je mogoče dobiti potni list?

Odgovor: Potni list lahko dobite, a morate
imeti za to važen razlog ali pa pozivnico, ozi-
roma delovno pogodbo. Prošnjo vložite potom
županstva na kvesturo (Vi v Gorico).

Vprašanje št. 284: Katera banka v Trstu je
najbolj prikladna za zvezo z Ljubljansko kre-
ditno banko?

Odgovor: Vsaka banka. Posameznih Vam ne
moremo imenovati, ker bi to bila nepoklicna
reklama.

Vprašanje št. 285: Ali ima pravico do skraj-
šane vojaške službe edini sin prvega očeta,
ki ima 3 polsestre? Je letnik 1906. in služi že
6 mesecev. Koliko časa bo moral služiti?

Odgovor: Pravico do skrajšane vojaške
službe ima na podlagi člena 82. enotnega za-
kona o novačenju samo vojak, ki je sirota po
očetu in materi in je edini brat polsester, ki
imajo s polbratom skupnega očeta. Iz Vašega
vprašanja sklepamo, da mati polsester še živi,
zato imenovani nima pravice do skrajšane vo-
jaške službe. Služil bo 18 mesecev.

Vprašanje št. 286: Pred tremi leti smo skle-
nili konkordat za zemljišče, a do danes še ni-
smo dobili vojne odškodnine. Kam naj se obr-
nemo? Napravili smo že eno prošnjo na finanč-
no intendanco.

Odgovor: Napravite še eno prošnjo na fi-
nančno intendanco v Trstu, da Vam izplača
zemljiško vojno odškodnino.

Vprašanje št. 287: Vojni oškodovanci so
podpisali nekomu prokure, dotičnik pa ni na-
pravil skoraj ničesar. Leta 1924. je potem
terjal plačilo; nekateri so plačali, drugi so se
pogodili, mnogi pa niso hoteli o plačilu nič
slišati. Sedaj jih dotičnik toži na občini. Ali ne
propade po 3 letih vsaka terjatev?

Odgovor: Na podlagi čl. 1486 avstr. držav-
ljanskega zakona niste dolžni plačati, ker je
terjatev zastarela. Če ste pa terjatev na en ali
drug način priznali ali pa dali na račun, mo-
rate plačati.

Vprašanje št. 288: Meseca marca sem imel
rešeno vojno odškodnino pri intendanci v Tr-
stu, a do sedaj nisem še ničesar dobil. Kaj naj
napravim?

Odgovor: Napravite prošnjo na finančno in-
tendanco v Trstu, da Vam čimprej izplača
vojno odškodnino. Prošnjo naj priporoči žu-
panstvo.

Vprašanje št. 289: Slišal sem, da bo služil
letnik 1909. samo šest mesecev. Ali je to res?

Odgovor: Nam to ni znano. Vojaki letnika
1909., ki nimajo pravice do najkrajše ali do
skrajšane vojaške službe, bodo služili pač 18
mesecev.

Vprašanje št. 290: Ali je treba še vedno po-
ložiti kavicjo za katero si bodi novo obrt?

Odgovor: Kavcijo 500 lir polagajo (še ved-
no) samo obrtniki, ki se pečajo istočasno tudi
s trgovskimi posli. Pri majhni razprodaji občins-
ka komisija lahko dotičnika kavcije oprosti.

Vprašanje št. 291: Vojaki so imeli vaje in so
mi napravili mnogo škode. Glede odškodnine
se nisem mogel pogoditi s komisijo, ker so mi
dajali premalo. Na občini so mi napravili pro-
šnjo, a odgovora ni. Kaj naj naredim?

Odgovor: Napravite prošnjo na »Ufficio
Fortificazioni, Corpo d'Armata, Trieste«. Prošnji
priložite tudi cenitev občinskih ce-
nilcev.

Ortopedični zavod A. ZECCHI

Turin - via Roma 31, I. nadstr.

Aparat Zecchi
zabranjuje napredovanje

KILE

Nov ozdravljenec iz province Vicenza.

Izjavljam javno, da sem s pomočjo posebnega aparata
ZECCHI v kratkem popolnoma ozdravel od obilne kile, radi
katere sem dolgo trpel in jo še povečal z nošnjo drugih pa-
sov.

Sandini Pietro, Nove (prov. Vicenza)

Važna objava! Radi številnih pisem, v katerih nas
stranke prosijo za informacije, javljam, da bo ortoped ZECCHI
dajal pojasnila in nasvete v sledečih krajih:

Cervignano: Četrtek 5. decembra v kotlu „Friuli“.

Monfalcone: Petek 6. decembra v hotelu „Al Cervo“.

Videm: Sobota 7. decembra v hotelu „Italia“.

Latisana: Nedelja 8. decembra v hotelu „Bella Venezia“.

Casazza: Sreda 11. decembra v hotelu „Leoni d'Oro“.

GORICA: v četrtek 12. decembra v hotelu „Angelo d'Oro“.

Krmin: Petek 13. decembra v hotelu „Leon Bianco“.

S. Giorgio di Nogaro: Nedelja 15. decembra v hotelu „All'Angelo“.

Palmanova: Ponedeljek 16. decembra v hotelu „Rosa d'Oro“.

Spilimbergo: Torek 17. decembra v hotelu „Stella d'Oro“.

Dr. GIOV. SILVESTRI

je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v IDRIJI, via Roma št. 393.

MODNI SALON

Velika izbira jesenskih in zimskih
klobukov zadnjih novosti, po zmernih
cenah.

Preoblikovanje in po-
pravila po naročilu.

Gorica, via Mazzini 6 (ex via Municipio)

Petra Mozetičeva.

Staroznana gostilna „PRI ZVEZDI“ v Gorici,

trg Sv. Antona,

toči samo domača vina. Prvovrstna kuhinja. Prenočišče za tujca.

V. GULIN

Josip Kerševani, Gorica

Piazza Cavour št. 9

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramofonov, samokresov, pušk
in vseh nadomestnih delov imenovanih predmetov.

Mehanična delavnica

Gorica - Piazza Cavour št. 5

Bencin „Lampo“

Telefon št. 415. — — — Brzjavke: KERSEVANI, GORIZIA. CICLI E MACCHINE

Tvrška Teod. Hribar - Gorica

CORSO G. VERDI št. 32

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh
vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in
platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse
potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

Valuta — tuji denar.

Dne 20. nov. si dal ali dobil za

1 dolar	19.07 lir
1 angl. funt	93.14 lir
100 dinarjev	33.85 lir
100 šilingov (avstr.)	268.90 lir
100 čeških kron	56.62 lir
100 nemških mark	456.80 lir
100 švic. frankov	370.75 lir
100 franc. frankov	75.21 lir
100 belg. frankov	267.25 lir
Beneške obveznice 73.20; Obvezni-	
ce »Consolidato« 81.60.	

Loterijske številke

sobota, dne 16. novembra.

Bari	25	31	41	78	54
Florenca	59	11	38	30	37
Milan	44	48	83	53	25
Neapelj	8	68	42	90	5
Palermo	6	19	3	39	79
Rim	57	9	85	44	43
Turin	32	87	20	76	53
Benetke	44	46	51	68	36

Semnji v prihodnjem tednu.

Ponedeljek 25. nov.: Kanfanar.

Torek 26. nov.: Divača, Buje.

Sreda 27. nov.: Podgrad.

Četrtek 28. nov.: Gorica, Višnjan.

Sobota 30. nov.: Nadanje selo, Ročinj, Planina, Goče, Moščenice, Motovun.

LLOYD LATINO

IN

SOC. GEN. DI TRASPORTI
MARITTIMI A VAPORE

Agencija Gorizia, Corso Vitt. Em. 5.

Hitre vožnje v Južno Ameriko
Odhodi iz Genove:

9. decembra 1929. s parnikom

MENDOZA

v Rio Janeiro in Santos L 1800
v Montevideo in Buenos Aires L 1850

19. decembra 1929. s parnikom

CAMPANA

v Rio Janeiro in Santos L. 2100
v Montevideo in Buenos Aires L. 2150Vožnja traja v Rio Janeiro 15 dni,
Santos 16 dni, Montevideo 18 in Buenos Aires 19 dni.

Prava domača hrana in postrežba!

Dr. VENCESLAV REVA

je otvoril
lastno pravno pisarnov GORICI
via Contavalle 2/I

nasproti banke del Friuli.

Odgovorni urednik: dr. Engelbert Besednjak.
Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici.
Riva Piazzutta št. 18.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana 1 liro, najmanj 5 lir. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbe ali odgovore v zaprtem ovitku, na katerem je navedeno geslo.

Krone, srebro in zlato. kakor tudi staro zlato kupujem vedno po najvišjih cenah. Vse popravila kar najhitreje. — Birmska, poročna in krstna darila. — Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13 (Gorica, nasproti novemu Zelenjadnemu trgu).

Pohištvo nudi širom naše dežele znana industrija pohištva Štefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

Tropinovec pristni dobite vedno v vsaki množini pri »Zadružni žganjekuh« v Dornbergu.

Domača vina, namizna in sortirana, od daja po ugodnih cenah Kmetijsko društvo v Vipavi (Vipacco). Podružnica v Idriji.

Upravo hiš v mestu in okolici sprejme po ugodnih pogojih uprava hiš J. Čehovin, Trst. Ventisettebre 65, Tel. 83—34.

Oglase za vse italijanske, jugoslovanske, avstrijske in druge inozemske liste sprejema oglasni zavod G. Čehovin, Trst, Ventisettebre 65, Tel. 83—34. Nabira tudi oglase za »Novi list« in »Istarski list«.

Brivec Andrej Rojic v Gorici se je preselil v via Arcivescovado, vogel via Stretta. Se priporoča.

Poročne sobe, zelo močne, masivne po 1400.— lir, iz češnjevega lesa 1500.— lir, iz mahagonija 1600.— lir. Pohištvo je iz posušenega lesa, najboljšo izdelano in po tovarniških cenah. Türk — Trst, via Battisti 12, vogel via Palestina.

Najlepše, najboljše, najcenejše obuvalo se dobi pri Rebu v Trstu, via Carducci 36.

Neveste pozor! 300 lir žimnice in vzmeti za 2 potselji. Železnica brezplačno. Jelerčič, Trnovo 2, Postojna 136.

Šola za krojenje, šivanje, vezenje in izdelovanje umetnih cvetlic. Donda, Trst, Lava toio 5.

Prave kranjske klobase imam vedno v zalogi. — L. KOMEL, Gorica, trg Sv. Antona 5. — Kupujem po dnevni ceni gnjati (pršute) s slanino.

Smilajod zdravi naduho, poapnenje žil, odpravlja težko dihanje, kašelj in čisti kri. Priporočljivo predvsem za nad 50 let stare ljudi. Prodaja lekarna Castellano, lastnik F. Bollaffio, Trst, via C. Belli, ogel via dell'Istria 7. Pazite na novi naslov!

Zgubil se je 7 mesecev star lovski pes, bele barve, na glavi ima dve lisi pšenične barve in zadaj tri majhne. Zgubil se je od Idrije pri Bači do Sv. Lucije. Kdor ve kaj o njem, naj javi proti odškodnini Lukmanu na Slapu ob Idriji.

Iščejo se podzastopniki za zavarovalni odsek za vse občine tržaške in goriške pokrajine. Pisati na »Poštena« (Onesta), Oglasni zavod Čehovin — Trst.

Med najfinejši razprodajam na drobno po ceni. Pri večjem nakupu primeren popust. — Stantič, čebelar (čevljar), Volčjadraga 360.

Potrebujem suh lipov hloh, dolg 2 m 10 cm, debel 35 cm. Fr. Gorše, Gorica, Via Cipressi 4.

Mlekar z dobrimi spričevali in večletno prakso, zmožen strojevodstva in knjigovodstva, išče mesta. Naslov pove uprava.

Dve stanovanji v Gorici oddam takoj v najem. Pozicija lepa. Naslov pri upravi.

V najem se odda s 1. februarjem 1930. trgovina z mešanim blagom, dobro idoča, na zelo prometnem kraju Slovenije. Obstaja nad 60 let. Trgovina se nahaja na glavnem križišču ceste na kolodvor in državne ceste. Najemnina po dogovoru. Naslov pove upravništvo »Novi lista«.

Proda se po ugodni ceni posestvo, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, njiv, travnikov in gozdov v Brezovici 47, pri Materiji. Pojasnila se dobijo tam. Dajem v najem.

Novakov mlin pri Ajdovščini z novo urejenimi valčnimi mlini se priporoča slavemu občinstvu za mletje pšenice s pripravami za najfinejše moke. — Ivan Maro.

Lepo posestvo, obstoječe iz hiše prikladne za trgovino, gospodarskega poslopja, vinogradov, njiv, travnikov in gozda, je na prodaj po ugodni ceni na Vipavskem v bližini železniške postaje. Koruza Ivana, Gaberje 46, p. Stanjel.

Ondulerka, izvežbana v »marcel« in negi rok, išče službo. Prijazne ponudbe na tržaško upravništvo.

Posnemalnik 80 litrov na uro, malo rabljen prodam. Naslov pri trž. podupravi.

Naznanjam, da sem odprl na novo zalogo pohištva iz trdega in mehkega lesa. Cene ugodne. Sprejemam naročila Franc Kancler, Tolmin (v hiši gosp. Brenčiča).

Prodajalko, praktično za prodajo manufakture sprejem takoj. V ponudbi označiti leta in mesto službovanja. M. Weiss, Bistrica.

Igrače in najlepša darila

za

sv. Miklavža in božič.

SKLADIŠČA CAPPELLANI

Trst, via Roma 5, telef. 77-28.

Opomba: Naročnikom tega lista, damo

15% popust.

Najvišje cene
plačujem za

Kože

kun, zlati, dihurjev, vider, jazbec, veric, krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH - TRIESTE

Via Cesare Battisti 10/II vrata 16 Telefon št. 68-31
Sprejemajo se pošiljave po pošti.

NOVI list

1929 C 134/1929

070 (450.36=163.6)

